Projekt załącznika do Uchwały nr Rady Gminy Stare Pole z dnia

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STARE POLE NA LATA 2021-2026

2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE....3

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII....4

1. PODSTAWY PRAWNE....4

2. WSKAZÓWKI POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH....5

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE....8

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE....8

2. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA....9

3. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE....9

4. STRUKTURA GOSPODARCZA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY....13

5. EDUKACJA I WYCHOWANIE....18

6. ŻYCIE KULTURALNE I INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA....19

7. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO....22

8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE....25

9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI....29

10. POMOC SPOŁECZNA....31

11. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE....40

12. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”....43

13. ANALIZA SWOT....51

14. WNIOSKI Z DIAGNOZY....57

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ....58

IV. PROGRAMY I PROJEKTY....65

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII....65

SPIS TABEL I WYKRESÓW....70

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Polu. Powstała w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy. Strategia ma charakter wieloletni; została przygotowana na lata 2021-2026.Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z czterech części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Infrastruktura transportowa i komunikacyjna;*

Struktura demograficzna i zasoby mieszkaniowe; Struktura gospodarcza i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Życie kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna; Opieka zdrowotna i bezpieczeństwo; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Pomoc społeczna i Organizacje pozarządowe.

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

Czwarta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Pole wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka".

Zgodnie z art. 16 b, ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera przede wszystkim:

1) diagnozę sytuacji społecznej;

2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;

3) określenie:

— celów strategicznych projektowanych zmian,

— kierunków niezbędnych działań,

— sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,

— wskaźników realizacji działań.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem",
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

2. WSKAZÓWKI POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIAZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Różnorodność problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Pogłębianie i rozwój form pracy socjalnej, kooperacja z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemami społecznymi oraz instytucjami funkcjonującymi w sferze polityki społecznej. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych wskazuje, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej. Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym i aktywizującym, w tym z zakresu

ekonomii społecznej. Aby można było mówić o angażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od wyboru kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania Strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Pole na lata 2021-2026 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu powiatowym. Należy do nich Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Malborskim na lata 2016-2026.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Malborskim na lata 2016-2026 jest dokumentem, który na podstawie raportu o stanie powiatu i jego podstawowych elementach społeczno-gospodarczych mających wpływ na problematykę społeczną oraz analizy uwarunkowań zewnętrznych, formułuje misję oraz wyznacza priorytety działań.
Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada realizację działań w pięciu obszarach priorytetowych. Każdy priorytet zawiera dodatkowo cele operacyjne, które zostały wymienione poniżej.

PRIORYTET 1. Edukacja

- Cel 1.1. Podejmowanie działań w kierunku wzmocnienia struktur oświaty w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych.
- Cel 1.2. Działanie na rzecz tworzenia programów dla wzrostu oferty edukacyjnej dla wszystkich mieszkańców powiatu.
- Cel 1.3. Wykorzystanie zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.
- Cel 1.4. Tworzenie warunków na rzecz podnoszenia świadomości społecznej wśród mieszkańców powiatu, w tym rozwijanie świadomości zagrożeń.
- Cel 1.5. Działanie w celu wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy.

PRIORYTET 2. Problemy Społeczne

- Cel. 2.1 Działanie na rzecz utworzenia skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.
- Cel 2.2. Działanie w kierunku przeciwdziałania uzależnieniom
- Cel 2.3. Tworzenie warunków w celu podnoszenia bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu malborskiego.
- Cel 2.4. Działanie na rzecz sprawnego docierania pomocy społecznej do osób żyjących w ubóstwie.
- Cel 2.5. Stworzenie warunków do sprawnego udzielania pomocy społecznej osobom starszych wiekiem.
- Cel. 2.6.Wsparcie rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo -wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- Cel. 2.7.Zapewnienie dzieciom miejsc w pieczy zastępczej.
- Cel.2.8.Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

PRIORYTET 3: Finanse

- Cel 3.1. Działanie w kierunku pozyskania pozabudżetowych środków finansowych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej powiatu malborskiego.
- Cel 3.2. Tworzenie różne formy wolontariatu dla obniżenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.
- Cel 3.3. Działanie w kierunku wspierania finansowego rodzin.

PRIORYTET 4: Społeczność lokalna

- Cel 4.1. Tworzenie warunków dla szerszej współpracy sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego.
- Cel 4.2. Inspirowanie i wspieranie działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych.

PRIORYTET 5: Infrastruktura

- Cel 5.1 Działanie na rzecz tworzenia bazy dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych.
- Cel 5.1 Działanie na rzecz tworzenia bazy dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych.

- Cel 5.2. Działanie w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o infrastrukturę środowiskową.
- Cel 5.3. Tworzenie warunki na rzecz rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego
- Cel. 5.4. Działanie w kierunku tworzenia bazy mieszkalnictwa socjalnego i mieszkań chronionych

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Stare Pole jest gminą wiejską, leżącą w regionie Żuław Wiślanych, u styku dwóch województw: pomorskiego i warmińsko-mazurskiego, w powiecie malborskim. Gmina graniczy z gminami: Malbork i Nowy Staw w powiecie malborskim, Gronowo Elbląskie i Markusy w powiecie elbląskim oraz Dzierzgoń i Stary Targ w powiecie sztumskim. Posiada dogodne położenie przy trasie żeglugi śródlądowej łączącej Szlak Noteci i Wisły z Kaliningradem.

Gmina zajmuje obszar o powierzchni 79,50 km^2, a w jej skład wchodzi 12 wsi sołeckich: Janówka, Kaczynos, Kikojty, Klecie, Kławki, Kraszewo, Królewo, Krzyżanowo, Stare Pole, Szlagnowo, Ząbrowo i Złotowo. Głównym ośrodkiem jest Stare Pole, które koncentruje prawie 40% ludności.

Gmina charakteryzuje się dużymi walorami krajobrazowymi. Jej teren jest nizinny, urozmaicony antropogeniczną działalnością w postaci wałów przeciwpowodziowych, rzek i kanałów. Północna część gminy obejmująca międzywale rzeki Nogat oraz las o powierzchni 329 ha stanowi atrakcyjny teren rekreacyjno-turystyczny.

Historia miejscowości Stare Pole sięga XIV wieku, kiedy to w 1330 roku Mistrz Zakonu Krzyżackiego nadał jej prawa wiejskie. Na przełomie XV i XVI wieku Stare Pole i okolice okazały się miejscem przyjaznym dla osadników z Holandii oraz Niemiec i rejon ten stał się tyglem kulturowym i wyznaniowym, gdzie ścierały się wpływy religii katolickiej, protestanckiej, ewangelickiej i mennonickiej. Do dziś zachowało się kilka ciekawych historycznych obiektów, a wśród nich: kościół parafialny z XIV wieku pw. Św. Barbary w Krzyżanowie, a przy nim dzwonnica i cmentarz; kościół filialny z XIX wieku pw. Matki Boskiej Królowej Polski w Starym Polu wraz z ołtarzem z 1711 roku, cmentarzem, kaplicą – mauzoleum i dzwonnicą; kościół parafialny z XIX wieku pw. Św. Mikołaja w Królewie

z charakterystyczną krzywą wieżą; cmentarz mennonicki w Szaleńcu – nagrobki z XVIII i XIX wieku, kapliczka przydrożna z XVI wieku w Królewie; domy podcieniowe z XVIII-XIX wieku w Złotowie i Kleciu; kompleks budynków dawnej cukrowni z XIX wieku w Starym Polu; budynek z Urzędem Pocztowym w Starym Polu wraz z oficyną gospodarczą i murowanym ogrodzeniem z XIX wieku.

2. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

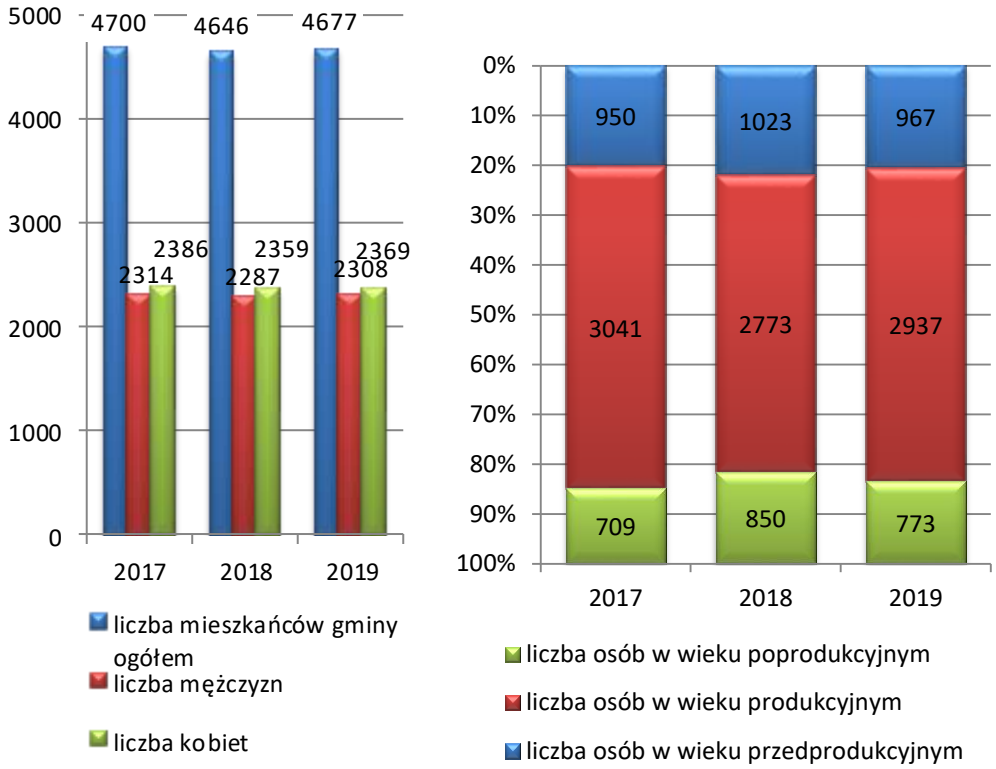
Gmina Stare Pole ma bardzo dogodne położenie przy trasach komunikacyjnych zarówno drogowych, kolejowych jak i wodnych. Znajduje się w bliskim sąsiedztwie multimedialnego węzła transportowego w Malborku, na który składa się węzeł tras kolejowych, drogowych, międzynarodowej drogi wodnej E-70 i lotniska wojskowego o potencjalnej możliwości wykorzystania dla potrzeb cywilnych. Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 22 łącząca zachodnią i wschodnią granicę Polski (przechodzi m.in. przez Kostrzyn – Gorzów Wielkopolski – Wałcz – Człuchów – Starogard Gdański – Malbork – Elbląg – Grzechotki). W miejscowości Stare Pole znajduje się także stacja kolejowa z dwoma peronami obsługująca połączenia z Elblągiem, Trójmiastem, Malborkiem i Tczewem.

Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczą prywatne firmy transportowe : PHU Latocha oraz firma transportowo-usługowa Szaruga. Połączenia komunikacyjne docierają do większości mieszkańców gminy Stare Pole.

3. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE

W latach 2017-2019 liczba ludności gminy Stare Pole zmniejszała się nieznacznie z roku na rok (z 4.700 w 2017 r. do 4.696 w 2019 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród ogółu ludności gminy stanowiły kobiety (50,7% w 2017 r., 50,7% w 2018 r. i 50,6% w 2019 r.). W analizowanym okresie liczba dzieci i młodzieży z roku na rok ulegała niewielkim modyfikacjom i wskazuje niewielki wzrost, liczba osób w wieku produkcyjnym w stosunku do roku 2017 zmalała, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym w 2018 roku uległa zwiększeniu i utrzymuje tendencję wzrostowa w stosunku do 2017 r. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019

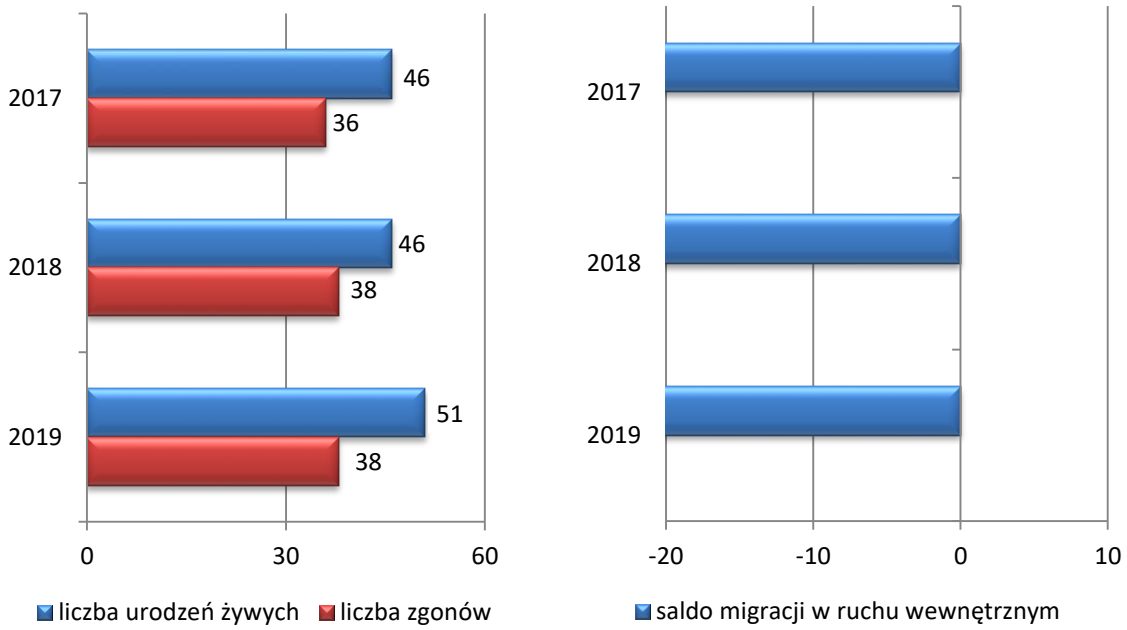

Źródło danych: Urząd Gminy Stare Pole.

Spadek liczby mieszkańców gminy był zarówno efektem niewielkiego przyrostu naturalnego (+46 w 2017 r., +46 w 2018 r., +45 w 2019 r.), jaki i niekorzystnego salda zgonów (-36 w 2017 r., -38 w 2018 r., -38 w 2019 r.). Według danych Urzędu Gminy Stare Pole, w 2017 roku z terenu gminy wymeldowało się 29 osób, w 2018 51 osoby, a w 2019 roku 55 osób.

Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i migracyjnego ludności gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Urząd Gminy Stare Pole.

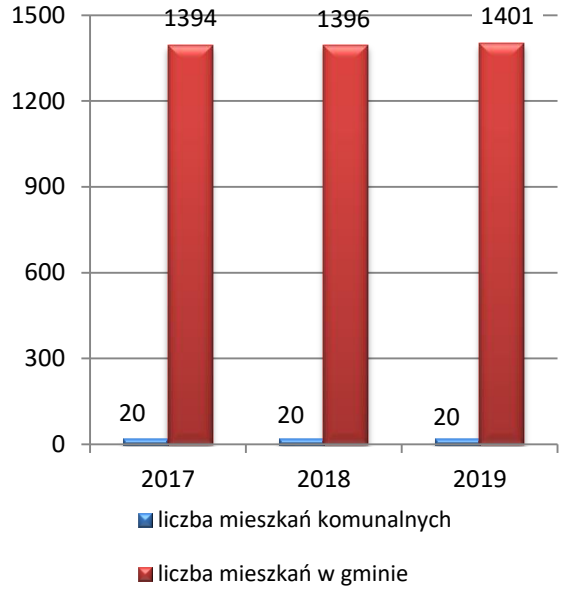
Dokonując analizy zachodzących w gminie zmian demograficznych należy podkreślić, iż nie są one niepokojące. Liczba mieszkańców od 2013 roku (4 690) pozostaje na tym samym poziomie. Niestety liczba urodzeń dzieci nie jest duża. Równocześnie zmniejsza się liczba ludności w wieku produkcyjnym, a wzrasta udział osób starszych w populacji mieszkańców gminy. Zmiany te powodują postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, co w perspektywie najbliższych lat będzie m.in. wymagało dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów, a także konieczność podjęcia działań w celu zachęcenia młodych ludzi do osiedlania się na terenie gminy, podejmowania tu pracy i rodzenia dzieci.

Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Z danych Urzędu Gminy Stare Pole wynika, że w latach 2017-2019 liczba mieszkań będących w zasobach gminy była na zbliżonym poziomie (po 20 w latach 2017-2018 i 2019 r.) Wśród nich nie było mieszkań socjalnych.

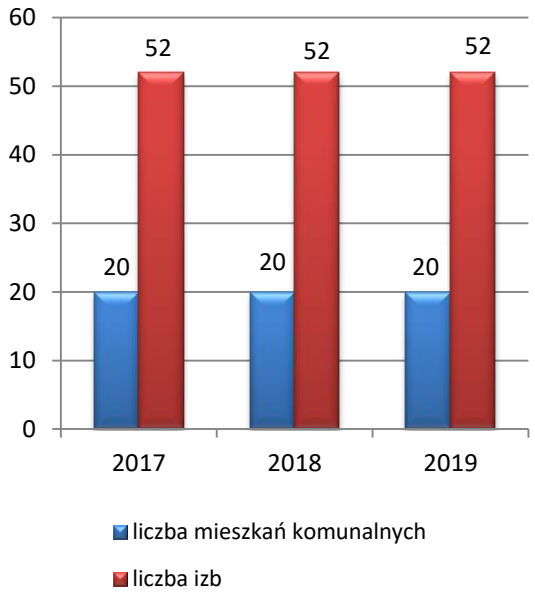
W latach 2017-2019 łączna powierzchnia użytkowa tych mieszkań wynosiła 1 056,90 m^2, natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania liczyła 52,84 $m^{2.}$.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Gminy Stare Pole.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2019 roku 99,57 % mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne i przyłączona do wodociągu, 96,85% mieszkań jest wyposażona w ustęp spłukiwany, 93,91% posiada łazienkę, 81,88 % korzysta z centralnego ogrzewania, a 32,08% z gazu sieciowego. Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy i realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	**2018 r.**	**2019 r.**
liczba rodzin, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	42	28	16
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	64 474,46	38 232,60	27 062,50

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

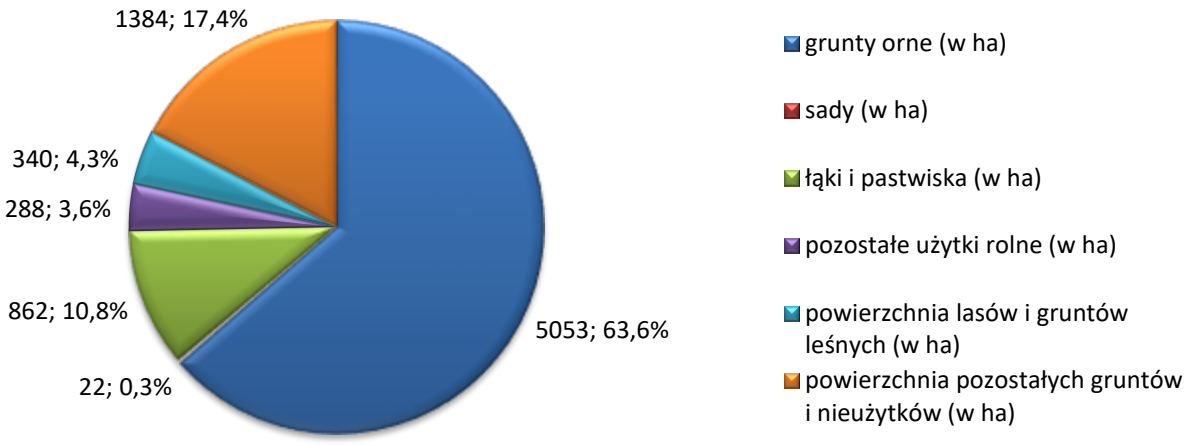
W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym przyznano dodatki mieszkaniowe znacznie zmalała, w 2019 roku do 16. Zmalała również wartość przyznanych dodatków z 64 474,46 zł w 2017 roku do 27 062,50 zł w 2019 roku. Wpływ na to ma poprawa sytuacji finansowej rodzin i spadek poziomu bezrobocia.

4. STRUKTURA GOSPODARCZA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Podstawą rozwoju gospodarczego i ekonomicznego gminy Stare Pole jest gospodarka rolna i powiązana z nią działalność usługowa. Tereny gminy cechuje wysoka żyzność gleb, która umożliwia wysoką produkcję rolną. Użytki rolne zajmują ok.78,3% powierzchni gminy, w tym 63,6% grunty orne.

Dane szczegółowe na temat struktury gruntów w gminie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha)

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny, Urząd Gminy Stare Pole.

Wysokiej jakości gleby i doskonałe warunki przyrodnicze sprzyjają rozwojowi rolnictwa w gminie. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego, w 2010 roku na jej terenie funkcjonowało 212 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, z czego ponad połowa (128) miała powierzchnię 5 ha i więcej. Osiągane plony są na ogół 2-3-krotnie wyższe od średnich krajowych. Uprawia się głównie zboża, rzepak, buraki cukrowe, a ponadto rośliny strączkowe oraz zioła. Wg danych Urzędu Gminy Stare Pole na dzień 31.12.2019 r. liczba

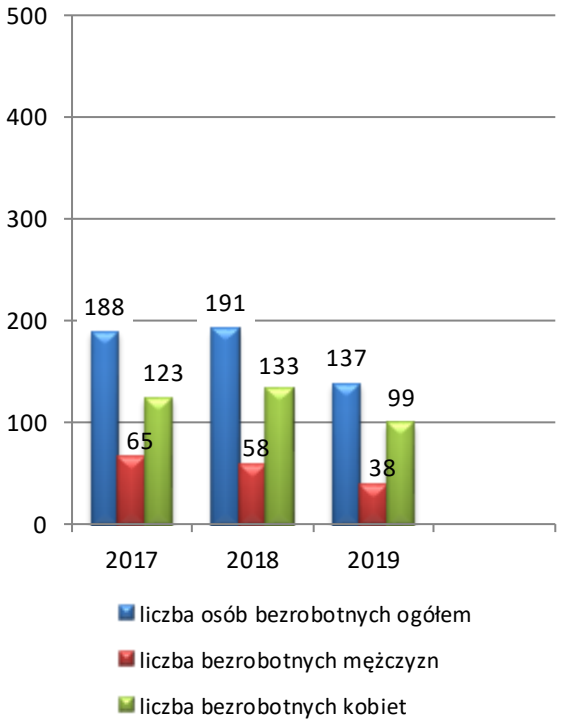
gospodarstw rolnych powiększyła się i na terenie gminy funkcjonowały 264 gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą.

Położenie gminy Stare Pole na mapie gospodarczej obszaru województw Polski północnej można ocenić jako korzystne i sprzyjające dalszemu jej rozwojowi. Wynika to z następujących przesłanek: bliskie sąsiedztwo Gdańska, aglomeracji o dużej koncentracji potencjału gospodarczego, Elbląga – ośrodka o istotnym znaczeniu w rozwoju regionalnym oraz Malborka – miasta o bardzo atrakcyjnych i unikalnych walorach w turystyce światowej, a także położenie na drogowym i kolejowym szlaku komunikacyjnym o międzynarodowym i strategicznym znaczeniu, umożliwiającym dobre i szybkie połączenia komunikacyjne z większymi aglomeracjami.

W roku 2019 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie wynosiła 377 z czego 291 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Stare Pole najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny (78); budownictwo (60),przetwórstwo przemysłowe (52) oraz transport i gospodarka magazynowa (32). Rozkład podmiotów gospodarki narodowej według klas wielkości na terenie gminy: Mikoro-przedsiębiorstwa (0-9 zatrudnionych) - 363,małe przedsiębiorstwa (10-49 zatrudnionych) - 12, średnie przedsiębiorstwa (50-249 zatrudnionych) - 2. Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Malborku, w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Malborku, stanowiła 188 osób w 2017 r.,191 w 2018 r i 137 osób w 2019 r. Większość stanowiły kobiety (65,42% w 2017 r., 69,63% w 2018 r., 72,26% w 2019 r.). Udział osób pozostających bez pracy w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym zmniejszał się– w 2017 roku wyniósł 6,18%, rok później 6,88%, a w 2019 roku 4,66 %. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

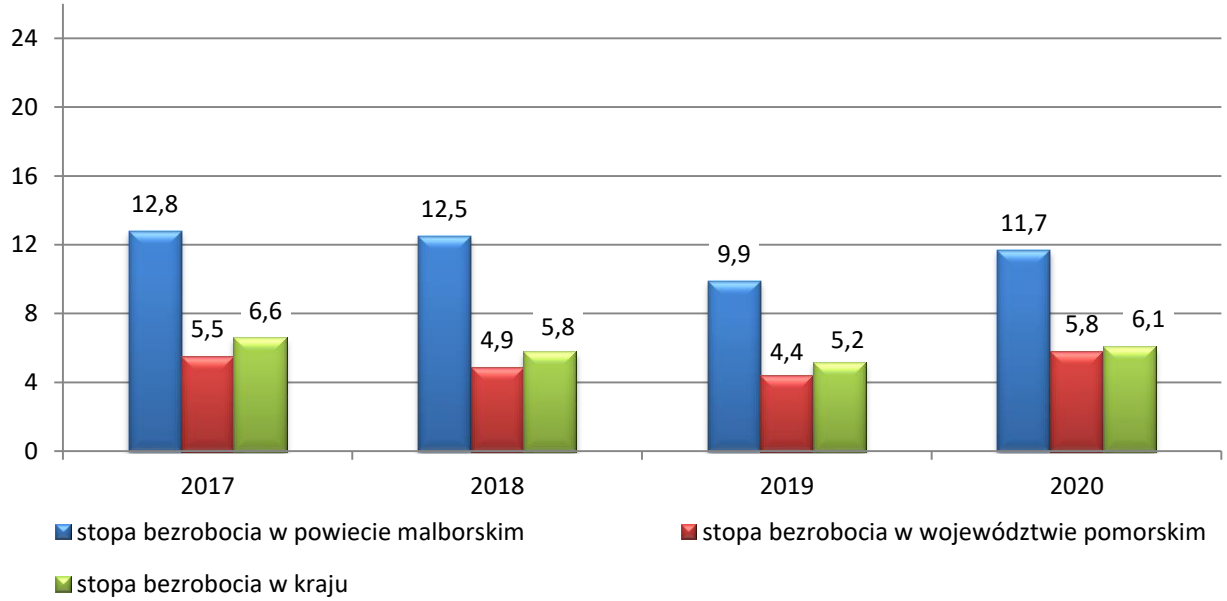
Wykres 8. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Powiatowy Urząd Pracy w Malborku.

W latach 2017-2019 stopa bezrobocia w powiecie malborskim była znacznie wyższa niż w województwie pomorskim i w kraju i systematycznie rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Stopa bezrobocia w powiecie malborskim, w województwie pomorskim i w kraju w latach 2017 - 2020 (w %)

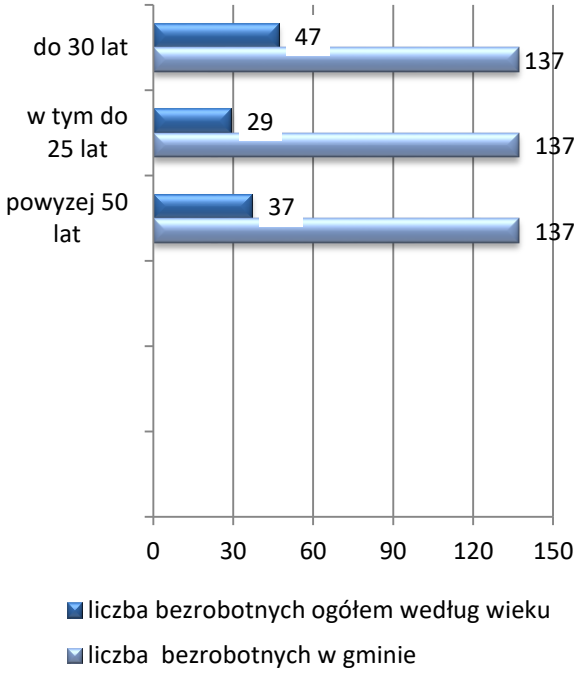

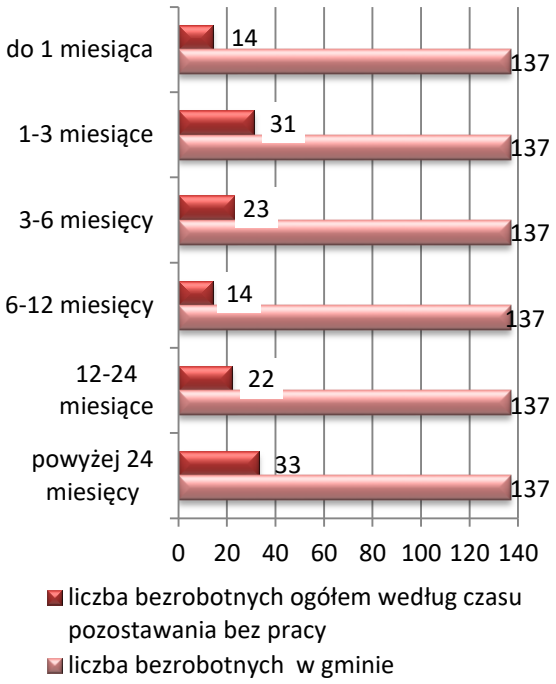
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

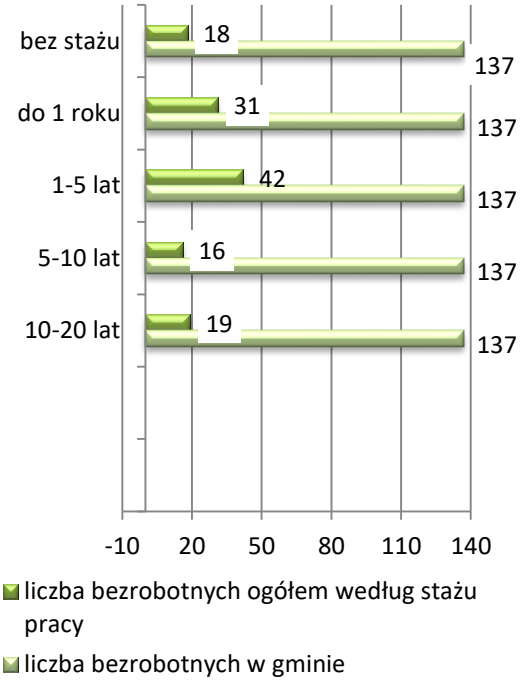
Na koniec 2019 roku wśród bezrobotnych w gminie Stare Pole największe grupy stanowiły osoby w przedziale wiekowym do 30 lat (47 osób) oraz powyżej 50 lat (37 osób), z krótkim stażem pracy do 5 lat (łącznie 42 osoby), poszukujące pracy długotrwale powyżej 12 miesięcy (łącznie 70 osób) oraz osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (50 osób).

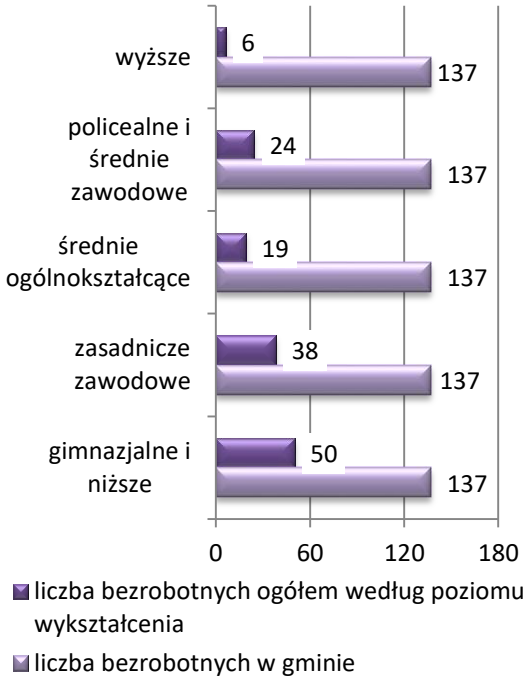
Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 10-11. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Malborku.

Analizując sytuację na lokalnym rynku pracy oraz położenie mieszkańców gminy pozostających bez zatrudnienia, należy zwrócić uwagę na trzy zasadnicze kwestie. Pierwsza z nich dotyczy pilnej potrzeby stworzenia nowych miejsc pracy, m.in. w sektorach okołorolniczych, a także pozyskania inwestorów chętnych do podejmowania działalności gospodarczej w gminie przy wykorzystaniu sprzyjających rozwojowi turystyki, walorów krajobrazowo-przyrodniczych gminy. Druga kwestia odnosi się do procesu aktywizacji bezrobotnych i konieczności zwrócenia szczególnej uwagi na osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym należy dać możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Warto także mieć na uwadze osoby mające za sobą kilkunastoletni okres zatrudnienia, którym powinno się zapewnić dostęp do kursów i szkoleń umożliwiających podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych. Nadto, biorąc pod uwagę bliskie sąsiedztwo prężnych ośrodków miejskich, jakimi są Malbork i Elbląg, warto edukować i motywować mieszkańców w kierunku większej mobilności zawodowej, tak aby mogli szerzej korzystać z oferty lepszych rynków pracy znajdujących się w regionie. Wreszcie trzecia kwestia wiąże się z potrzebą stałego dopingowania dzieci i młodzieży do nauki, by w przyszłości, dzięki zdobytemu wykształceniu, mieli większe szanse na podjęcie satysfakcjonującego zatrudnienia. Jednak patrząc na liczby to widoczny spadek liczby osób bezrobotnych na terenie gminy jest pozytywnym zjawiskiem.

5. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Z początkiem roku szkolnego 2017/2018 w gminie Stare Pole działalność prowadziła 1 szkoła podstawowa, 1 przedszkole i 1 żłobek. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola i szkoły w latach 2017-2019 i dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2017/2019

lp.	nazwa placówki	adres placówki	Rok	Liczba dzieci
1.	Szkoła Podstawowa im. gen. Józefa Bema w Starym Polu	ul. Bema 6, 82-220 Stare Pole	2017	451
			2018	425
			2019	359
2.	Przedszkole w Starym Polu	ul. Marynarki Wojennej 22, 82-220 Stare Pole	2017	153
			2018	150
			2019	165
3.	Żłobek w Starym Polu	ul. Marynarki Wojennej 22	2017	20
			2018	20
			2019	20

Źródło danych: Urząd Gminy Stare Pole.

Infrastruktura oświatowa w gminie jest na bieżąco remontowana i modernizowana. Najmłodsi mieszkańcy gminy mają do dyspozycji bardzo dobrze wyposażone przedszkole i żłobek oraz szkołę z pełnym zapleczem dydaktycznym.

6. ŻYCIE KULTURALNE I INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA

Głównymi instytucjami prowadzącymi działalność kulturalną w gminie Stare Pole są Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Polu. Prowadzona przez GOKiS działalność odbywała się w budynku przy ul. Marynarki Wojennej 1 B, boisku wielofunkcyjnym przy ul. Bema 6 oraz świetlicach wiejskich w Królewie, Kaczynosie, Ząbrowie, Szlagnowie, Kraszewie, Złotowie oraz Janówce i Kleciu. W zakres działalności Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu włączonych jest również 17 placów zabaw usytuowanych na terenie gminy Stare Pole.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu jest organizatorem i koordynatorem imprez sportowo-kulturalno-rekreacyjnych. W ramach działalności kulturalnej oferuje dzieciom i młodzieży zajęcia wokalne, aerobowe, teatralne, muzyczne, taneczne, sportowe i komputerowe. Prowadzi także zajęcia plastyczne dla dzieci i dorosłych.

Gminna Biblioteka Publiczna zajmuje się zaspokajaniem potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców oraz gromadzeniem materiałów dotyczących regionu. Dysponuje zróżnicowanym, księgozbiorem, wśród nich jest literatura piękna dla dzieci i dorosłych oraz literatura popularnonaukowa, dostępne są również książki mówione. W 2019 roku w kartotekach odnotowano ponad 516 stałych czytelników. Każdego roku księgozbiór biblioteki wzbogacają nowości wydawnicze z różnych dziedzin; w roku 2018 zakupiono 516 nowych książek, na co wydano 12.509 zł natomiast w 2019 roku zakupiono 655 nowych książek na kwotę 14 283,00 zł. z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz budżetu gminy. Jedną z ważniejszych akcji popularyzujących i upowszechniających książki wśród mieszkańców gminy jest „Książka na telefon” – usługa skierowana do osób starszych, chorych i niepełnosprawnych polegająca na dostarczeniu zamówionej książki do domu. Nadto Biblioteka realizuje wiele projektów edukacyjnych, poznawczych i rozwojowych adresowanych do najmłodszych mieszkańców gminy m.in. „Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom”, „Noc z Andersenem”, „Wieczór Andrzejkowy”, projekty online pn.”Czytanie na

wesoło" i „Bajka z biblioteki- teatrzyk Kamishibai" Ofertę biblioteki wzbogacają konkursy: literackie i plastyczne, spotkania autorskie, gry terenowe.

Ważną funkcję w popularyzowaniu działalności kulturalnej w gminie odgrywają także świetlice wiejskie, których sieć jest bardzo dobrze rozbudowana. Świetlice są miejscami spotkań lokalnej społeczności. W latach 2017-2019 liczba świetlic wiejskich stanowiła 8 placówek.

Działalność kulturalną na terenie gminy Stare Pole prowadzą także Stowarzyszenie na rzecz mieszkańców „Aktywni", Stowarzyszenie Kobiet Gminy Stare Pole „Tradycja", Stowarzyszenie Kobiet Żuławskich „Złotowianki", które aktywnie popularyzują tradycję, kulturę i kuchnię regionalną.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie w latach 2018-2020

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Starym Polu	ul. Marynarki Wojennej 1b, 82-220 Stare Pole
2.	Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Polu	ul. Marynarki Wojennej 1b, 82-220 Stare Pole
3.	Świetlica Wiejska w Królewie	Królewo 30, 82-220 Stare Pole
4.	Świetlica Wiejska w Kaczynosie	Kaczynos 9, 82-220 Stare Pole
5.	Świetlica Wiejska w Kraszewie	Kraszewo 21, 82-220 Stare Pole
6.	Świetlica Wiejska w Złotowie	Złotowo, 82-220 Stare Pole
7.	Świetlica Wiejska w Ząbrowie	Ząbrowo 85, 82-220 Stare Pole
8.	Świetlica Wiejska w Szlagnowie	Szlagnowo 12, 82-220 Stare Pole
9.	Świetlica Wiejska w Janówce	Janówka 3, 82-220 Stare Pole
10	Świetlica Wiejska w Kleciu	Klecie 12, 82-220 Stare Pole

Źródło danych: Urząd Gminy Stare Pole.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu jest organizatorem wielu cyklicznych imprez o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, popularyzacyjnym i rozrywkowym. Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego ilość imprez organizowanych przez jednostkę w 2019 roku oraz liczba uczestników przedstawiają się następująco: imprezy ogółem: 69 (uczestnicy: 3 810) wystawy: 2 (uczestnicy: 225) festiwale i przeglądy artystyczne: 2 (uczestnicy: 180) koncerty: 3 (uczestnicy: 305) prelekcje, spotkania, wykłady: 15 (uczestnicy: 635) imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne: 14 (uczestnicy: 675) pokazy teatralne: 2 (uczestnicy: 180) warsztaty: 4 (uczestnicy: 175) inne: 27 (uczestnicy: 1 435).

Największym zainteresowaniem mieszkańców cieszą się zwykle, przypadające w lutym, Urodziny Starego Pola, następnie Powitanie Wiosny, Noc Świętojańska , Dożynki Gminne, wrześniowe Święto Pieczonego Ziemniaka oraz Bal Sylwestrowy. Ponadto przez cały okres wakacyjny Gminny Ośrodek Kultury i Sportu organizuje atrakcyjne zajęcia dla dzieci i młodzieży, a wśród nich gry, zabawy, wycieczki piesze i rowerowe.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu zajmuje się również upowszechnianiem i rozwojem kultury fizycznej oraz koordynowaniem działań sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy. Najważniejszym obiektem sportowym w gminie jest Stadion Sportowo-Rekreacyjny przy ul. Bema 9 w Starym Polu przebudowany i rozbudowany w latach 2010-2011 w ramach projektu „Przebudowa bazy sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Stare Pole" współfinansowanego przez Unię Europejską z Programu Regionalnego dla Województwa Pomorskiego. W ramach inwestycji przebudowano płyty boiska do piłki nożnej, wybudowano bieżnię lekkoatletyczną, rzutnię do pchnięcia kulą i skocznię do skoku w dal. Powstały także nowe trybuny i wiaty dla zawodników, uporządkowano ciągi komunikacyjne i ogrodzenie.

Do ważniejszych imprez sportowych rozgrywanych na terenie gminy należą: Wiosenny Rajd Rowerowy ,Spławikowe Zawody Wędkarskie, Wiosenny Turniej Piłki Nożnej Sołectw Gminy Stare Pole, a także Orlikowy Turniej Piłki Nożnej.

Działalność sportową na terenie gminy Stare Pole prowadzi również Stowarzyszenie Sportowe Gminny Klub Sportowy „Błękitni", w barwach którego grają aktualnie: 2 drużyny juniorskie i 1 seniorska. Zawodnicy występują w rozgrywkach prowadzonych przez Pomorski Związek Piłki Nożnej.

Poniższa tabela przedstawia obiekty sportowo-rekreacyjne dostępne na terenie gminy Stare Pole.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w latach 2018-2020

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Stadion Sportowo-Rekreacyjne	ul. Bema 9, 82-220 Stare Pole
2.	Boisko Sportowe „Orlik 2013"	ul. Bema 9, 82-220 Stare Pole
3.	Boisko Sportowe w Ząbrowie	Ząbrowo, 82-220 Stare Pole
4.	Plac zabaw	ul. Bema 9, 82-220 Stare Pole
5.	Plac zabaw	ul. Marynarki Wojennej, 82-220 Stare Pole
6.	Plac zabaw	Krzyżanowo, 82-220 Stare Pole
7.	Plac zabaw	Królewo, 82-220 Stare Pole
8.	Plac zabaw	Kaczynos, 82-220 Stare Pole
9.	Plac zabaw	Ząbrowo, 82-220 Stare Pole

10.	Plac zabaw	Złotowo, 82-220 Stare Pole
11.	Plac zabaw	Parwark, 82-220 Stare Pole
12.	Plac zabaw	Szlagnowo, 82-220 Stare Pole
13.	Plac zabaw	Kławki, 82-220 Stare Pole
14.	Plac zabaw	Klecie, 82-220 Stare Pole
15.	Plac zabaw	Kaczynos Kolonia, 82-220 Stare Pole
16.	Plac zabaw	Krasnołęka, 82-220 Stare Pole
17.	Plac zabaw	Kikojty, 82-220 Stare Pole
18.	Plac zabaw	Złotowo Kolonia, 82-220 Stare Pole
19.	Plac zabaw	Szaleniec, 82-220 Stare Pole
20.	Plac zabaw	Janówka, 82-220 Stare Pole
21.	Siłownia plenerowa	ul. Bema 9, 82-220 Stare Pole
22.	Siłownia plenerowa	Ząbrowo,82-220 Stare Pole

Źródło danych: Urząd Gminy Stare Pole.

Istotne znaczenie dla mieszkańców mają także funkcjonujące na terenie gminy obiekty rekreacyjne, do których należą w szczególności place zabaw, siłownie plenerowe i trasy rowerowe.

7. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO

W latach 2017-2020 w gminie funkcjonował i nadal funkcjonuje 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej oraz działała 1 apteka. W szkole podstawowej funkcjonuje szkolny gabinet pielęgniarski, w którym dzieci mogą korzystać z pomocy pielęgniarki 1 raz w tygodniu. Przychodnia Stare Pole od dnia 01.03.2016 r. jest prowadzona przez Spółkę Jawną Woś Zadrejkowska. Mieszkańcy mają zapewniony dostęp do lekarza pierwszego kontaktu. Najbliższa stacja pogotowia ratunkowego umiejscowiona jest w Malborku (odległość około 14 km). Brak jest specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie gminy. Najbliżej lekarze specjaliści są dostępni w Malborku (ok 14 km) i Elblągu (ok 30 km) Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 roku

lp.	**nazwa placówki**	**adres placówki**
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Woś Zadrejkowska”	ul. Marynarki Wojennej 6, 82-220 Stare Pole
3.	Szkolny Gabinet Pielęgniarski	ul. Bema 6, 82-220 Stare Pole

4.	Apteka Rodzinna	ul. Marynarki Wojennej 6, 82-220 Stare Pole

Źródło danych: Urząd Gminy Stare Pole.

W ramach profilaktyki zdrowotnej na terenie gminy prowadzone są działania na rzecz mieszkańców z zakresu przeprowadzania badań profilaktycznych wczesnego diagnozowania chorób.

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.
Zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego zajmuje się miejscowy Posterunek Policji oraz Komenda Powiatowa Policji w Malborku. Działalność policji w znacznym stopniu ograniczyła zjawisko spożywania alkoholu w miejscach publicznych czy wyeliminowała zjawisko przekraczania prędkości na ul. Marynarki Wojennej i w miejscowości Krzyżanowo. Policjanci z miejscowego Posterunku Policji czynnie uczestniczą w posiedzeniach Komisji Alkoholowej i Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przestępczość na terenie powiatu z roku na rok sukcesywnie spada z 1 187 w roku 2014 do 1 101 w 2018 roku. Jednak niepokojącym zjawiskiem jest wzrost liczby przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na terenie powiatu – w 2014 zanotowano ich 77, a w 2018 roku liczba ta wzrosła do aż 285. Dodatkowo względem Polski wskaźnik w powiecie jest dwukrotnie wyższy, w województwie wskaźnik wynosi 2,24 w powiecie zaś 4,47.

Tabela 6. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców w latach 2014-2018

JST	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców					Przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców				
Polska	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
	22,55	20,80	19,48	19,62	19,89	0,89	0,72	0,63	0,86	2,24

Województwo	23,81	21,8	19,93	19,02	19,49	0,90	0,68	0,57	0,83	2,78
Powiat	18,46	21,74	18,12	15,74	17,25	1,20	1,04	0,95	1,17	4,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 7. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na terenie gminy w latach 2015-2019

Lata	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	45	61	43	58	62
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	2	7	11	8	22
Liczba pokrzywdzonych kobiet	1	6	9	7	19
Liczba pokrzywdzonych mężczyzn	1	1	2	0	2
Ilość wszczętych postepowań przygotowawczych z art.207K.K.	3	3	1	0	3
W tym zakończonych aktem oskarżenia	2	2	1	0	1
Liczba wszystkich odnotowanych przestępstw i wykroczeń na terenie gminy	23	21	26	13	20
	8	12	14	11	5
Liczba wypadków i kolizji na terenie gminy	58	48	54	46	41
W tym po alkoholu	5	5	1	1	0

Źródło danych: Posterunek Policji w Starym Polu.

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart na terenie gminy zwiększała się z roku na rok jednak ilość wszczętych postępowań przygotowawczych z art.207K.K., w tym zakończonych aktem oskarżenia była znikoma. Wynika z tego, że większość Niebieskich Kart została zakończona na etapie prowadzenia postępowania przez Zespół Interdyscyplinarny.

Na terenie gminy Stare Pole funkcjonują dwie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: OSP Stare Pole i OSP Ząbrowo.

Jednostki dysponują odpowiednim sprzętem do prowadzenia swojej działalności. W Gminie Stare Pole jednostki OSP są podporą bezpieczeństwa. Od wielu lat działania strażaków ochotników sprawiają, że nasze najbliższe otoczenie staje się bezpieczniejsze. Strażacy ochotnicy regularnie się uczestniczą w szkoleniach i aktywnie biorą udział w różnych innych akcjach na rzecz mieszkańców gminy.

Strażacy zabezpieczają m.in. następujące zdarzenia : pożary, wypadki, wiatrołomy, usuwanie owadów, zabezpieczenia terenu powiatu, alarmy fałszywe. W roku 2019 jednostka wyjeżdżała ogółem do 60 różnych zdarzeń, a w 2020 do 53 różnych zdarzeń.

8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić dokładną liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi. Prezentowane dane nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistej skali problemów uzależnień w gminie, jednak dokumentują, iż problem uzależnień na terenie gminy istnieje i wymaga podejmowania działań.

Tabela 8. Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w latach -2018-2020

Rok	Liczba osób wezwanych	Liczba osób skierowanych na badania	Liczba wniosków skierowanych do Sądu
2018	21	9	9
2019	25	6	3
2020	25	6	3

Nadużywanie alkoholu bardzo często wzmaga agresję i stosowanie przemocy. Stąd też kolejnym wskaźnikiem w ocenie zjawiska uzależnień wśród mieszkańców gminy może być ilość założonych i prowadzonych Niebieskich Kart.

Ilość środowisk, w których prowadzono procedurę „Niebieskiej Karty" :

rok 2018 - 12 z tego w 10 przypadkach powodem przemocy był alkohol;

rok 2019 - 25 z tego w 13 przypadkach powodem przemocy był alkohol;

rok 2020 - 12 z tego w 10 przypadkach powodem przemocy był alkohol i narkotyki.

Tabela 9. Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - rok 2018 – 2020

Rok	**Ilość rodzin objętych pomocą GOPS**	**Ilość osób w rodzinach**
2018	212	598
2019	197	555
2020	201	539
Rok	**Ilość rodzin z problemami alkoholowymi objęta pomocą GOPS**	**Ilość osób w rodzinach**
2018	11	17
2019	7	14
2020	2	2

3. Dane z punktu konsultacyjnego

Rok	**Ilość spotkań indywidualnych**	**Liczba osób uczestniczących w spotkaniach**
2018	120	20
2019	132	22
2020	90	21

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Polu

W 2020 roku znacznie spadła liczba rodzin z problemem alkoholowym objęta pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (do 2), podobnie jak liczba osób skierowanych na badania z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące (do 6).

W analizowanym okresie GKRPA zabiegała także o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego. W tym celu podejmowała kroki zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego (ich liczba spadała z roku na rok – z 9 w 2018 r. do 6 w 2020 r.) Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy ogrywają: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Policja, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Psychiatrii w Malborku (ul. Wybickiego 12/1, ul. Nowowiejskiego 48), Oddziały Leczenia Uzależnień w Szpitalach w Starogardzie Gdańskim, Prabutach i Fromborku oraz Ośrodek Pomocy Dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem w Elblągu i Malborku.

Dostępność napojów alkoholowych

Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia za sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Stare Pole

Rok	Z napojami przeznaczonymi do spożycia						
	Liczba podmiotów ogółem	Poza miejscem sprzedaży - DETAL			W miejscu sprzedaży - GASTRONOMIA		
		wg zawartości alkoholu			wg zawartości alkoholu		
		do 4,5%	do 18%	pow. 18%	do 4,5%	do 18%	pow.18 %
2019	14	10	8	6	4	3	2
2020	14	11	9	7	3	1	2

W latach 2019-2020 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie była na tym samym poziomie (po 14 w każdym roku). Warto dodać, iż w analizowanym okresie przeprowadzano 2 kontrole w punktach sprzedaży napojów alkoholowych (jedna na koniec 2019 r. i druga na koniec 2020 r.), nie wydano natomiast żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rada Gminy ustala, w drodze uchwały, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy odrębnie dla:

1) poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

2) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży;

3) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania tych napojów na terenie Gminy Stare Pole, określa Uchwała Nr XXXII/239/2018 Rady Gminy Stare Pole z dnia 29 sierpnia 2018 r.

Ustalono, że na terenie Gminy Stare Pole maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych stanowi:

- zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo- 24
- zawierających powyżej 4,5 % do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20

- zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu -15

Limit maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży wynosi – 40, natomiast do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi – 19.

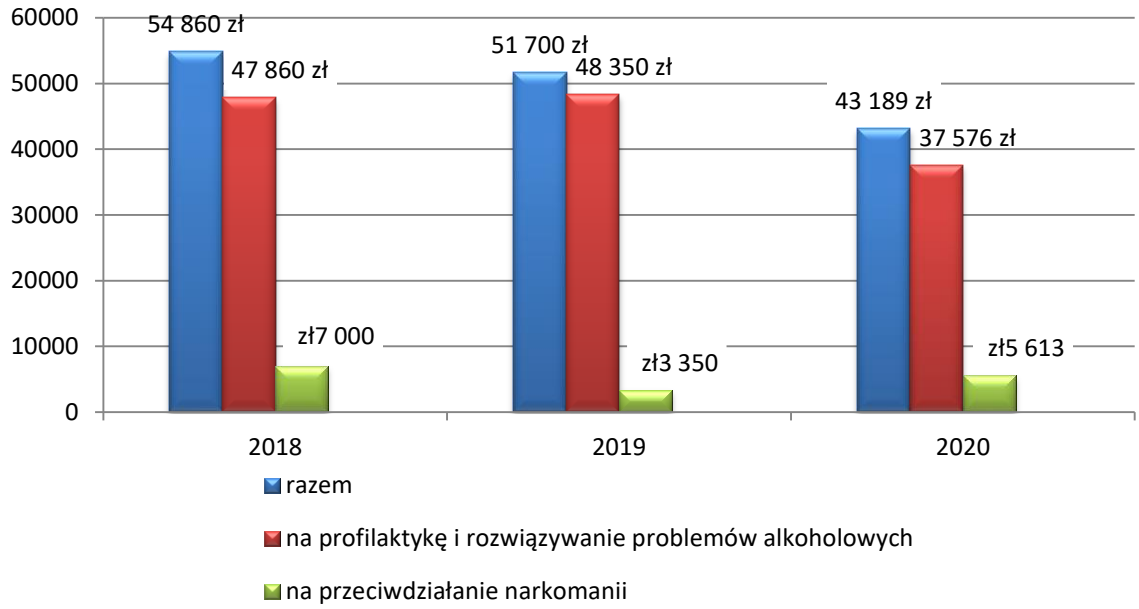
Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona wyłącznie na podstawie ważnego zezwolenia, wydanego przez Wójta Gminy Stare Pole. Wydanie zezwolenia wymaga uzyskania pozytywnej opinii Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Stare Pole w latach 2018-2020.

Poniższe zestawienie przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w Gminie Stare Pole w latach 2018-2020.

Wykres 12. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2018-2020

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu.

9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Złożoność przyczyn bezdomności wynika z tego, że niejednokrotnie są one ze sobą powiązane, częstokroć trudno jest określić pierwotną przyczynę problemu. Wiele osób staje się bowiem bezdomnymi w wyniku splotu niekorzystnych zdarzeń, które występują po sobie i wzajemnie się przenikają.

Bezdomność może być efektem panującej sytuacji społeczno-ekonomicznej (w tym wzrostu bezrobocia, postępującej likwidacji hoteli robotniczych, braku miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, braku opieki nad wychowankami domów dziecka po ukończeniu 18 lat, braku ośrodków dla nosicieli wirusa HIV) i prawnej (możliwość wyeksmitowania lokatora za długi i zaległości w opłatach czynszowych), może mieć również podłoże patologiczne (alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad więzi formalnych lub nieformalnych, prostytucja kobiet, przemoc w rodzinie) oraz wynikać z przyczyn socjopsychologicznych (świadomy wybór innego sposobu życia, odrzucenie obowiązującego systemu wartości) i osobowościowych (poczucie niższości, osamotnienia, wstydu, przekonania o złym świecie i ludziach).

Przeciwdziałanie problemowi bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Stare Pole bezdomność nie urasta jeszcze do rangi problemu, ale zjawisko i jego postępowanie daje się już zauważyć. Pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2017 i 2018 roku GOPS zapewnił schronienie 14 osobom, a w 2019 roku 9 osobom. Sytuację komplikuje fakt, iż w gminie nie ma mieszkań socjalnych.

W razie potrzeby osoby bezdomne z gminy są kierowane m.in. do prowadzonego przez Stowarzyszenie im. Św. Faustyny Centrum Socjalnego Dom „Fides” w Malborku, które dysponuje 95 miejscami dla bezdomnych mężczyzn lub Stowarzyszenia na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy Agape w Borowym Młynie – stowarzyszenie posiada placówki w Nowym Stawie, Sztumie, Szawałdzie, które opiekują się bezdomnymi osobami oraz Stowarzyszeniem Na Rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji „Junona” z siedzibą w Piekle, która zabezpiecza samotne matki z dziećmi.

10. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Stare Pole wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu", ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawa o systemie oświaty (w zakresie pomocy materialnej dla uczniów).

W 2020 roku kadrę GOPS-u stanowiło 7 osób, w tym kierownik, 3 pracowników socjalnych, a także 3 innych pracowników, w tym księgowa, asystent rodziny oraz pracownik ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i dodatków mieszkaniowych. Ponadto, w oparciu o umowy cywilno-prawne, Ośrodek zatrudniał 3 opiekunki środowiskowe, a także 1 pracownika do obsługi zadań z zakresu BHP, 1 inspektora ochrony danych osobowych i 1 pracownika do sprzątania pomieszczeń GOPS.

W 2020 roku GOPS spełniał wynikający z art. 100 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie oraz kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2020 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	**1**
wykształcenie wyższe	1
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pracownicy socjalni	**3**
wykształcenie wyższe	2
wykształcenie średnie	1
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	3
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pozostali pracownicy	**3**
wykształcenie wyższe	2
wykształcenie średnie	1
wykształcenie inne	0
wolontariusze	**0**
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego	**0**
staże	**0**

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

Ze wsparcia udzielanego przez GOPS mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 701 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 528 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 764 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł.

W latach 2017-2020 wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej w gminie zwiększały się z roku na rok (z 6 994 414,87 zł w 2017 r. do 8 611 316,00 zł w 2020 r.). Wpływ na to miał m.in. systematyczny wzrost środków finansowych przeznaczonych na opłacenie pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej i dzieci w pieczy zastępczej, dofinansowanie pobytu w ośrodku wsparcia, zatrudnienie asystenta rodziny, na świadczenia

rodzinne, świadczenia wychowawcze, zasiłki stałe, składki zdrowotne, pomoc w formie posiłku udzielaną w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu" oraz zasiłki celowe. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

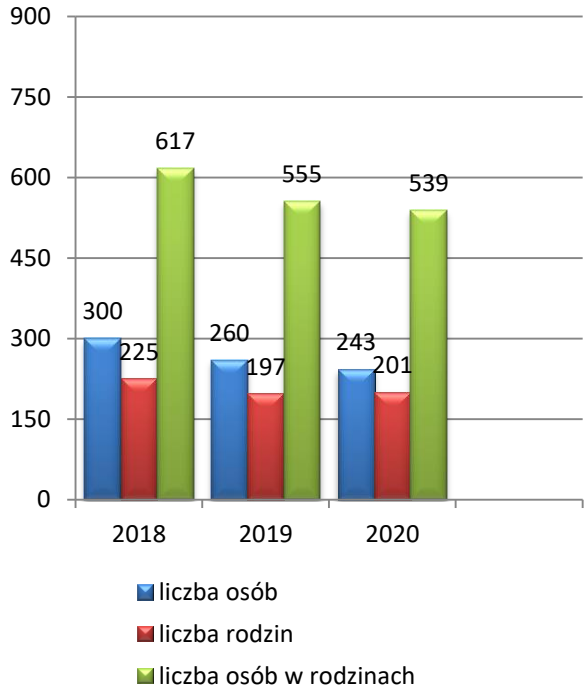
Tabela 12. Wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej w gminie w latach 2017-2020

rozdziały	**wysokość wydatków (w zł)**			
	w 2017 r.	**w 2018 r.**	**w 2019 r.**	**W 2020 r.**
domy pomocy społecznej	191 423,02	181 497,71	252 856,41	304999,11
rodziny zastępcze	18 943,40	17 793,03	17 737,29	18 300,97
ośrodki wsparcia	84 956,00	71 842,80	93 583,50	96 738,00
wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	37 560,42	58 367,26	65 354,92	63 948,14
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2 183 955,14	2 173 814,39	2 189 283,60	2 212 099,14
Świadczenia wychowawcze	3 585 914,24	3 353 809,44	4 033 573,60	4 857 483,46
Świadczenia Dobry Stary	0	179 180,00	177 630,00	172 164,60
składki na ubezpieczenia zdrowotne	22 305,15	19 461,27	22 089,24	20 347,63
Świadczenia pomocy społecznej	166 059,41	183 520,17	165 691,80	151 896,53
dodatki mieszkaniowe i dodatek energetyczny	66 402,69	40 990,48	27 470,66	29 658,99
zasiłki stałe	166 667,71	140 223,49	155 093,67	151 428,59
Ośrodek Pomocy Społecznej	354 936,25	379 825,39	399 557,49	405 570,51
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	42 791,44	34 951,74	40 968,14	38 110,29
pozostała działalność – program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	72 500,00	75 000,00	75 000,00	88670,00
ogółem	**6 994 414,87**	**6 910 336,77**	**7 715 890,32**	**8 611 316,00**
w tym w budżecie GOPS-u				

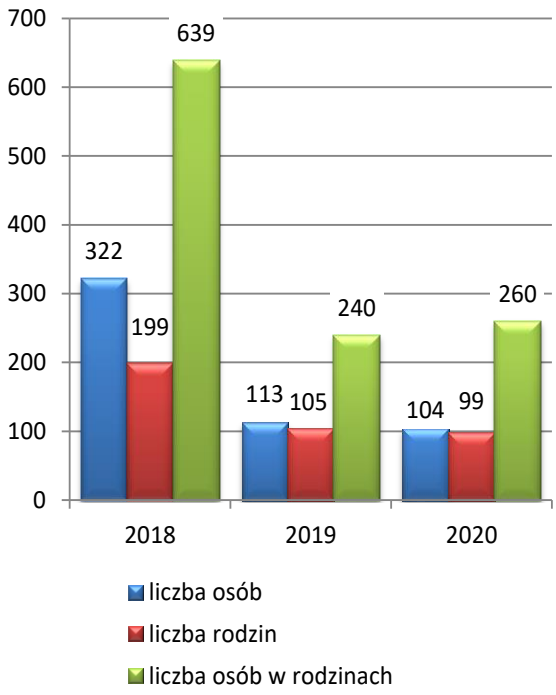
Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

W latach 2018-2020 liczba osób, którym przyznano świadczenie w gminie zmniejszyła się z roku na rok (z 321 w 2017 r. do 243 w 2020 r.). Dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 13. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2018-2020 udzielono pomocy i wsparcia

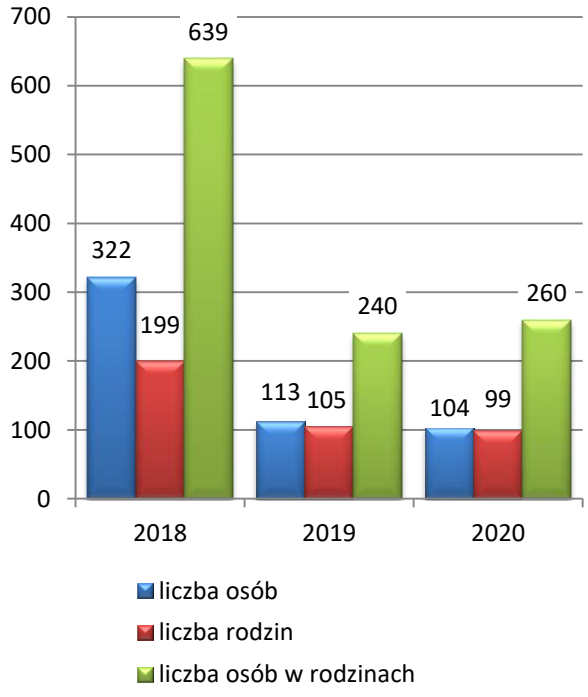

Wykres 14. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie

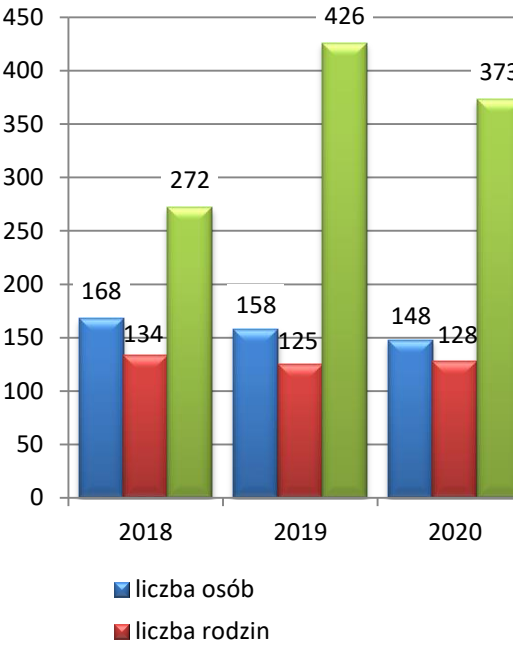

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

Wykres 15. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie pieniężne

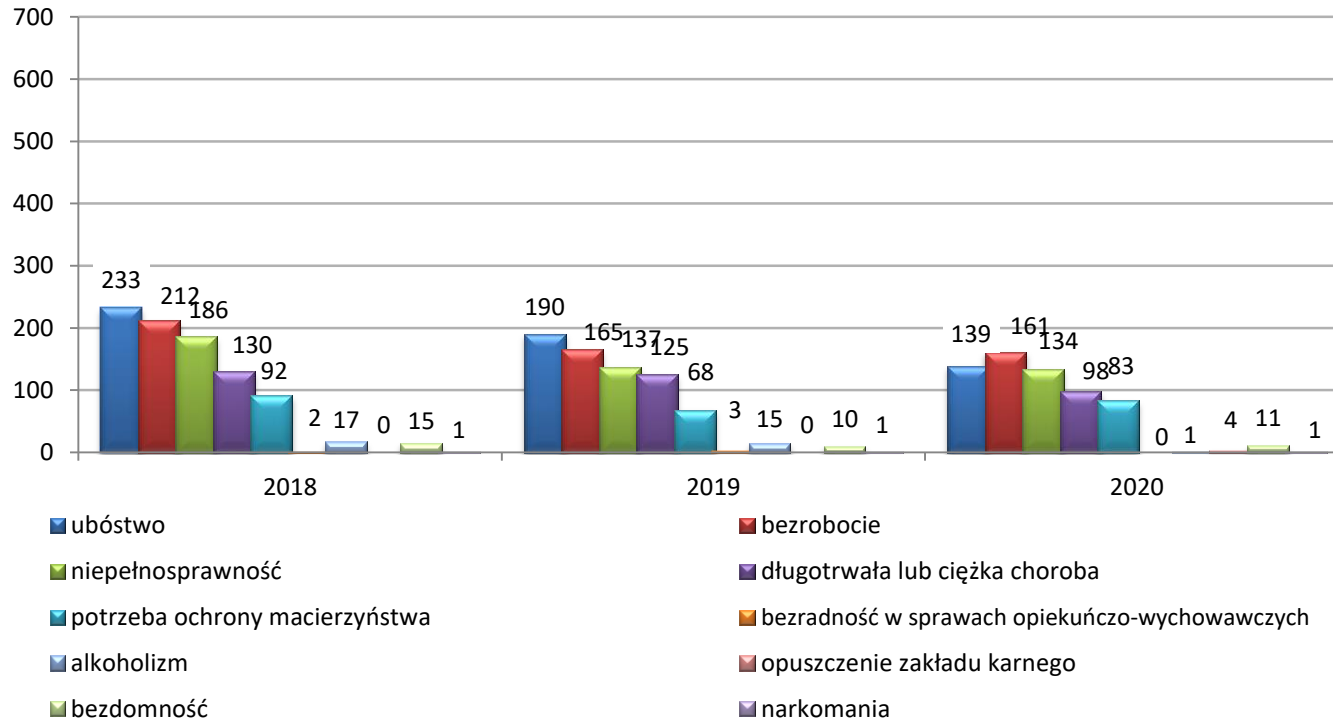
Wykres 16. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2018-2020 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny zmagające się z ubóstwem oraz brakiem zatrudnienia. Dość liczne grono stanowiły również osoby dotknięte niepełnosprawnością i długotrwałą lub ciężką chorobą. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

W latach 2018-2020 liczba beneficjentów korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezrobocia ulegała wahaniom. W tych dwóch, najliczniejszych grupach, po dużym spadku w 2019 i 2020 roku (z odpowiednio: 233 i 212 w 2018 r. do 190 i 165 w 209 roku i do 139 i 161 w 2020 roku). W analizowanym okresie systematycznie malała liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby (z odpowiednio: 186 i 130 w 2018 roku do 134 i 98 w 2020 roku). Zmalała także liczba osób, dla których powodem przyznania pomocy była bezdomność. Choć w liczbach bezwzględnych nie była to duża grupa, to w okresie od 2018 do 2020 roku odnotowano spadek o 4 osoby w rodzinach objętych wsparciem z powodu bezdomności.

Udzielane przez GOPS świadczenia pomocy społecznej miały charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2018-2020

formy świadczeń			liczba osób			liczba świadczeń		
			2018 r.	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężne	zasiłek stały		44	37	34	348	379	316
	zasiłek okresowy		46	13	32	182	99	164
	zasiłek celowy		117	91	82	X	X	X
	w tym:	zasiłek celowy przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	62	61	68	222	241	321
niepieniężne	posiłek		75	68	41	8 434	7319	1 424
	w tym:	posiłek przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	75	68	41	8 434	7 319	1 424
	schronienie		14	9	10	2 274	2 328	x
	ubranie		0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu		1	0	0	1	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej		6	8	10	68	85	101
usługi	usługi opiekuńcze		7	8	7	2 181	2 266	1 961
	specjalistyczne usługi opiekuńcze		0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi		0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne		0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna		181*	148*	173*	X	X	X
	interwencja kryzysowa		0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny		14	10	10	X	X	X

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2018-2020 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W 2018 roku liczba osób, które z niego skorzystały, wyniosła 117 , w kolejnych odpowiednio 91 w 2019 r. i 82 w 2020 r.

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił natomiast posiłek, który był wsparciem udzielanym dzieciom w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu". Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W latach 2018-2020 liczba osób objętych pomocą w ramach Programu w każdym roku była duża w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy.

Uzupełnieniem programu „Posiłek w szkole i w domu" było wsparcie żywnościowe udzielane w ramach Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej „PEAD", który skierowany jest do ludności najuboższej. W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu rozdysponował z tego źródła ponad 22 tony żywności o wartości ponad 102 000,00 zł. Żywność wydano 190 rodzinom liczącym łącznie 517 osób.

Warto dodać, iż w celu ograniczenia zjawiska niedożywienia w rodzinach mieszkających na terenie gminy, w 2018 roku Rada Gminy podjęła uchwałę o podwyższeniu do 150% kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Liczba rodzin, których objęto pracą socjalną w latach 2018 -2020 była wysoka. W 2018 roku pomocą w postaci pracy socjalnej objęto 181 rodzin liczących 549 osoby, a w latach wcześniejszych odpowiednio 148 rodzin liczących 477 osób w 2019 roku oraz 173 rodzin liczących 499 osób w 2020 roku.

W ramach tej usługi pracownicy socjalni GOPS-u w Starym Polu podejmowali m.in. interwencje w sprawach opieki nad dziećmi i osobami starszymi, działania w rodzinach z problemem alkoholowym, udzielali pomocy w załatwianiu spraw alimentacyjnych, organizowali zbiórki odzieży i sprzętu AGD, wydawali żywność pochodzącą z Banku Żywności w Tczewie, a także udzielali porad. Znaczna część działań odbywała się we współpracy z lekarzem rodzinnym, kuratorem oświaty, a także takimi instytucjami jak: Powiatowe

Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, czy Narodowy Fundusz Zdrowia.

Od 2012 roku Ośrodek realizuje również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. W 2018 roku w pieczy zastępczej zostało umieszczonych 5 dzieci z gminy (gmina poniosła wydatek w wysokości kosztów pobytu, tj. 17 793,03 zł), w 2019 roku gmina poniosła wydatki na dopłatę do 5 rodzin zastępczych w kwocie 17 737,29 zł., a w 2020 r. wydatki na dopłatę do 5 rodzin zastępczych wyniosły 18 300,97 zł. Równocześnie, w latach 2018-2020 gmina uzyskała dotację w wysokości odpowiednio 20,185,00 zl.,17,442,00 zł i 1,700,00 zł z resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej, którą przeznaczono na wynagrodzenie asystenta rodziny. W 2019 roku miał on pod opieką 17, a w 2020 roku 20 rodzin dysfunkcyjnych.

W latach 2018-2020 pracownicy GOPS-u realizowali również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. biorąc udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2018 roku Zespół odbył 7 posiedzeń, na których rozpatrzono 16 Niebieskich Kart a w 2019 roku rozpatrzono 26 Niebieskich Kart na 13 posiedzeniach. Z kolei w 2020 roku Zespół odbył 8 posiedzeń, na których rozpatrzono 6 Niebieskich Kart.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał również świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela. Liczba świadczeń na przestrzeni lat 2018-2020 ulega zwiększeniu z 16 996 w roku 2018 do 18 533 w roku 2020.

Tabela 14. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2018-2020

	2018 r.	**2019 r.**	**2020 r.**
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	7 538	7 008	6 085
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	123	159	154
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	2 215	2 335	2 200
Świadczenie wychowawcze			
liczba świadczeń	6 635	7 984	9 691
specjalny zasiłek opiekuńczy			

liczba świadczeń	105	69	76
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	39	32	37
Świadczenia rodzicielskie			
Liczba świadczeń	341	249	290
ogółem			
liczba świadczeń	16 996	17 836	18 533

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy GOPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne.

Kolejną formę pomocy udzielaną przez Ośrodek stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2018-2020 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, pozostawała na tym samym poziomie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020

	2018 r.	**2019 r.**	**2020 r.**
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	43	48	42
liczba wypłaconych świadczeń	617	646	647

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Stare Pole, poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, nie funkcjonują takie jednostki, ale mieszkańcy gminy mogą korzystać z oferty placówek zlokalizowanych na terenie powiatu i województwa. Ich wykaz zawiera poniżej przedstawiona tabela.

Tabela 16. Instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać i korzystają jej mieszkańcy

nazwa i adres instytucji	**zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta**
Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Gronowska 4, 82-335 Jegłownik.	Opieka dzienna, zajęcia terapeutyczne, plastyczne, artystyczne, komputerowe, kulinarne. Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne.
Nieodpłatna pomoc prawna – Urząd	Pomoc prawna

Gminy Stare Pole ul. Marynarki Wojennej 6	
Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem, ul. Związku Jaszczurskiego 17/101, 82-300 Elbląg.	Poradnictwo prawno-obywatelskie, porady psychologiczne, terapia, mediacja, interwencja kryzysowa. Kategoria klienta: osoby pokrzywdzone przestępstwem.
NZOZ Centrum Psychiatrii, ul. Wybickiego 12/1, 82-200 Malbork.	Opieka psychiatryczna, leczenie uzależnień. Kategoria klienta: osoby uzależnione, chore, cierpiące z powodu zaburzeń psychicznych.
Stowarzyszenie na rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy AGAPE, Borowy Młyn 22 82-420 Ryjewo	Schronienie. Kategoria klienta: osoby bezdomne.
Dom FIDES i. św. Faustyny, ul. Rolnicza 1, 82-200 Malbork.	Schronienie. Kategoria klienta: osoby bezdomne.
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, ul. Reja 12, 82-400 Sztum.	Całodobowa opieka medyczna i pielęgniarska. Kategoria klienta: osoby przewlekle i ciężko chore wymagające całodobowej opieki.
Hospicjum Elbląskie im. dr Aleksandry Gabrysiak, ul. Toruńska 17B, 82-300 Elbląg	Całodobowa opieka medyczna. Kategoria klienta: osoby z chorobą nowotworową.
Dom Pomocy Społecznej, ul Słowackiego 45, 82-200 Malbork	Całodobowa opieka. Kategoria klienta: osoby starsze, somatycznie chore, niepełnosprawne fizycznie.
Dom Pomocy Społecznej, Stanisławie 31, 82-112 Stanisławie	Całodobowa opieka. Kategoria klienta: osoby starsze, somatycznie chore, niepełnosprawne fizycznie.
Dom Pomocy Społecznej, ul. Młodkowskiego 19, 11-700 Mrągowo.	Całodobowa opieka. Kategoria klienta: dzieci i młodzież niepełnosprawne intelektualnie.
Fundacja Dzieciom „Wyrównujemy ich Szanse”, ul. Al. Wojska polskiego 503A, 82-200 Malbork	Zapewnienie opieki, mieszkania, wsparcia, pomoc psychologiczna, nadzór nad edukacją. Kategoria klienta: dzieci i młodzież.
Poradnia profilaktyczno-konsultacyjna Stowarzyszenia MONAR Malbork	Pomoc dla osób i ich rodzin uzależnionych od środków odurzających
Okręgowy Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem Kościuszki 5 82-200 Malbork	Poradnictwo prawno-obywatelskie, porady psychologiczne, terapia, mediacja, interwencja kryzysowa. Kategoria klienta: osoby pokrzywdzone przestępstwem.

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu.

11. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności. Pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej,

organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W 2020 roku w gminie Stare Pole funkcjonowało kilkanaście organizacji pozarządowych. Samorząd gminy miał opracowany „Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego", w oparciu o który miał możliwość podejmowania z nimi współpracy w następujących formach finansowych i pozafinansowych:

- zlecanie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na ich finansowanie lub dofinansowanie ze środków budżetu gminy na zasadach określonych w ustawie lub uchwale Rady Gminy,
- wzajemne informowanie o planowanych kierunkach działalności,
- realizowanie wspólnych projektów i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej,
- wspieranie i promowanie organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego poprzez wspólne organizowanie imprez kulturalnych, turystycznych i promocyjnych,
- współdziałanie w opracowywaniu aktów prawa lokalnego,
- popularyzowanie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego na stronie internetowej Urzędu Gminy,
- udzielanie pomocy organizacjom pozarządowym oraz podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego w zakresie stosowania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- powiadamianie organizacji i podmiotów o odbywających się kursach, szkoleniach.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego

w gminie.

Tabela 17. Organizacje pozarządowe w gminie w 2020 roku

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	**Stowarzyszenie Przyjazne Przedszkole**	▪ aktywizacja, integracja i zwiększenie zainteresowania środowisk lokalnych sprawami przedszkola, ▪ tworzenie warunków do rozwoju psychoruchowego dziecka, ▪ uczestniczenie w życiu kulturalno-społecznym gminy, ▪ propagowanie postaw proekologicznych, prospołecznych wśród dzieci, ▪ działanie na rzecz niwelowania różnic pomiędzy dziećmi, ▪ organizowanie spotkań, wycieczek, imprez okolicznościowych, ▪ działanie na rzecz utrzymania, modernizacji i wzbogacania bazy lokalowej oraz rzeczowej przedszkola, ▪ współudział w podnoszeniu poziomu usług świadczonych w przedszkolu.
2.	**Stowarzyszenie na rzecz mieszkańców gminy Stare Pole „Aktywni”**	▪ wspieranie wszechstronnego rozwoju, społecznego, wspieranie tradycji kulturowych społeczeństwa w środowisku lokalnym.
3.	**Stowarzyszenie Kobiet Gminy Stare Pole „Tradycja”**	▪ wspieranie wszechstronnego rozwoju, społecznego, kulturalnego i gospodarczego gminy, ▪ wspieranie tradycji kulturowych społeczeństwa w środowisku lokalnym.
4.	**Stowarzyszenie Kobiet Żuławskich „Złotowianki”**,	▪ integracja środowisk kobiecych, ▪ obrona praw i reprezentowanie interesów kobiet i ich rodzin, ▪ działalność charytatywna i pomoc społeczna, ▪ promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, ▪ propagowanie metod i sposobów produkcji zdrowej żywności oraz zdrowego stylu życia, ▪ tworzenie grup samopomocowych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, ▪ dbałość o ochronę przyrody i krajobrazu, ▪ organizowanie życia koleżeńskiego.
5.	**Polski Związek Wędkarski, Koło Stare Pole**	▪ popularyzacja rekreacji na świeżym powietrzu; ▪ edukacja ekologiczna; ▪ propagowania zdrowej rywalizacji sportowej
6.	**Stowarzyszenie Gminny Klub Sportowy „Błękitni” Stare Pole**	rozwój kultury fizycznej, promowanie integracji poprzez sport.

7.	**Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Polu**	▪ prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami, stowarzyszeniami oraz organizacjami społecznymi, ▪ udział w akcjach ratowniczych w czasie pożaru lub innego zdarzenia oraz klęsk żywiołowych, ▪ krzewienie zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego wśród młodzieży oraz informowanie o istniejących zagrożeniach pożarowych, ekologicznych, ▪ rozwijanie wśród członków ochotniczych straży pożarnych kultury fizycznej i sportu.
8.	**Ochotnicza Straż Pożarna w Ząbrowie**	

Źródło danych: Urząd Gminy Stare Pole i Krajowy Rejestr Sądowy.

12. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM"

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Stare Pole posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 50 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Tabela 18. Warunki życia w gminie

Obszar	bardzo dobrze	dobrze	średnio	źle	Bardzo źle
Lokalny rynek pracy	**1**	**6**	**21**	**21**	**1**
Wychowanie przedszkolne	**4**	**30**	**16**	**0**	**0**
Szkolnictwo	**2**	**25**	**19**	**2**	**0**
Dostepność kultury i rozrywki	**2**	**15**	**31**	**2**	**0**

Dostępnośc sportu i rekreacji	**2**	**21**	**23**	**4**	**0**
Pomoc społeczna	**16**	**21**	**11**	**1**	**0**
Opieka zdrowotna	**1**	**3**	**13**	**25**	**8**
Mieszkalnictwo	**1**	**6**	**19**	**21**	**3**
Bezpieczeństwo publiczne	**1**	**23**	**21**	**2**	**0**
Dostępność placówek usługowych	**6**	**17**	**25**	**1**	**0**
Dostępność sieci wodociągowej	**8**	**24**	**16**	**0**	**0**
Dostępność sieci kanalizacyjnej	**8**	**23**	**19**	**0**	**0**
Dostępność sieci gazowej	**7**	**16**	**18**	**9**	**0**
Dostępność sieci drogowej	**4**	**12**	**15**	**13**	**4**
Dostępność sieci internet	**2**	**13**	**28**	**6**	**0**

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (w sumie po ok 63% ocen b. dobrych i dobrych) oraz dostępność do placówek usługowych (łącznie 46% ocen dobrych i bardzo dobrych), a także szkolnictwo (54%),dostępność sportu i rekreacji (46%) i bezpieczeństwo publiczne (48%) .

Z wysoką oceną spotkała się także dostępność pomocy społecznej (łącznie 74% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz wychowanie przedszkolne (w sumie 68% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej ankietowani ocenili natomiast dostęp do opieki zdrowotnej (w sumie 66% ocen złych i bardzo złych). Niezadowolenie budził również lokalny rynek pracy (łącznie 44% ocen złych i bardzo złych), sytuacja mieszkaniowa (łącznie 48% ocen złych i bardzo złych), dostęp do sieci drogowej oraz komunikacji lokalnej (w sumie 34% ocen bardzo złych i złych) .

W kolejnych pytaniach zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotykają mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 18. Jaki zdaniem ankietowanych jest poziom bezrobocia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem ankietowanych problem bezrobocia w gminie jest przeciętny (32%) ,raczej niski (26%),nie mam zdania (24%). Nikt z ankietowanych nie zaznaczył odpowiedzi „wysoki".

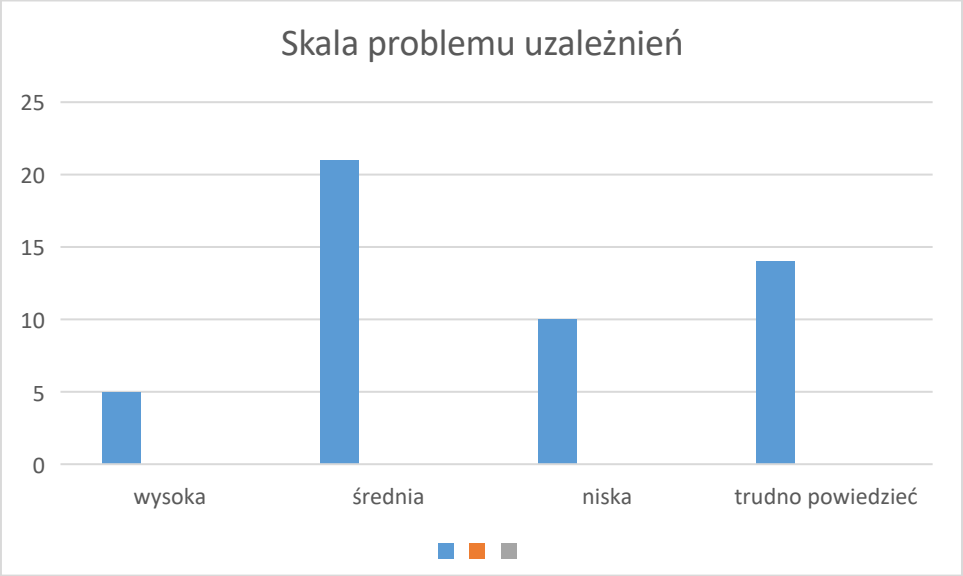
W podjętej kwestii bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 19. Jaki zdaniem ankietowanych jest problem bezdomności w gminie

Uzyskane wyniki wskazują, że 28% badanych uważa zjawisko bezdomności na terenie gminy jako niskie, a 68% ankietowanych uważa, że problem bezdomności nie występuje lub nie ma na ten temat zdania.

Wykres 20. Jaka zdaniem ankietowanych jest skala problemu uzależnień na terenie gminy

Ankietowani odpowiedzieli ,że skala problemu uzależnień w gminie jest średnia (42%), a tylko 10% stwierdziło, że wysoka. Jednak większość ankietowanych (48%) uważa, że problem uzależnień w gminie jest niski bądź nie ma zdania na ten temat.

Wykres 21. Jaki rodzaj uzależnień zdaniem ankietowanych występuje na terenie gminy

Zdecydowana większość ankietowanych bo aż (84%) wskazała na alkohol jako główna przyczyna uzależnień i 46% ankietowanych wymieniła narkotyki. Tylko 2 % ankietowanych wskazało na hazard. Wyniki świadczą o tym, że alkohol pozostaje jedną z najbardziej popularnych używek dostępną na rynku. Niepokojące są wyniki wskazujące na narkotyki jako kolejny środek powodujący uzależnienia.

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

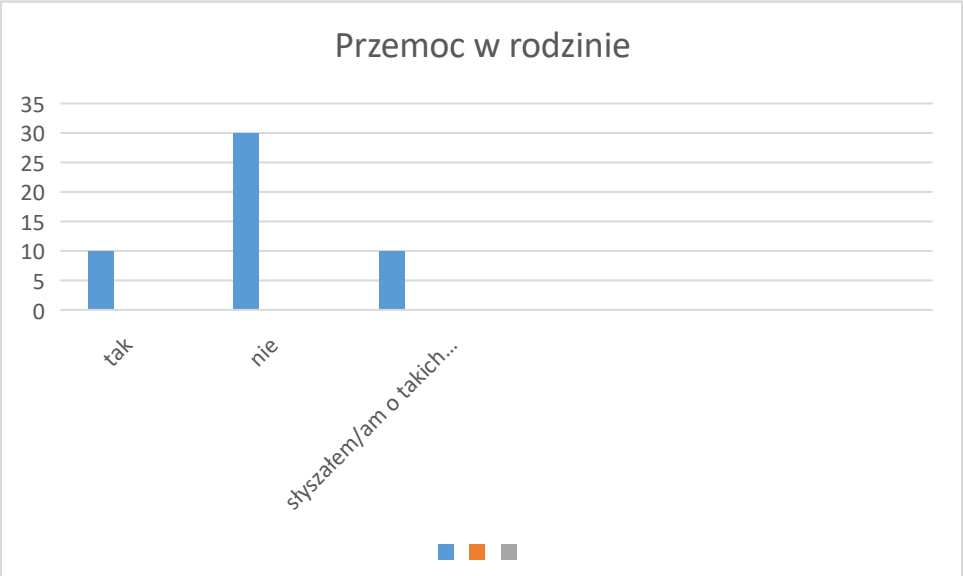
Wykres 22. Na jakie negatywne zjawiska społeczne narażone są dzieci młodzież z terenu gminy

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki, dopalacze (60%), uzależnienie od sieci Internet (40%) oraz zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (26%). Niepokojącymi problemami są również agresja i przemoc (6%), przestępczość, wandalizm i chuligaństwo (10%) oraz

W następnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie, czy w ich otoczeniu występuje przemoc. Odpowiedzi w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

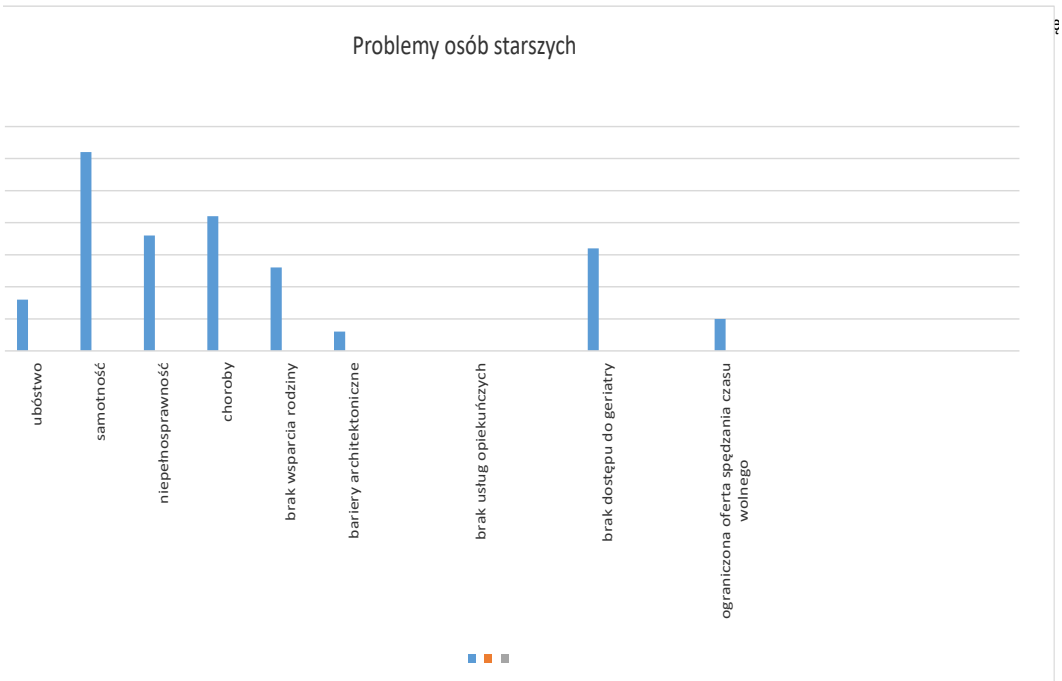
Wykres 23. Czy zdaniem ankietowanych w ich otoczeniu występuje przemoc w rodzinie.

W odpowiedzi aż 44% badanych stwierdziła, że nie zna takich przypadków, a 20% przyznało, że zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie, bądź o nich słyszała (20%). (16%) ankietowanych nie słyszała o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie.

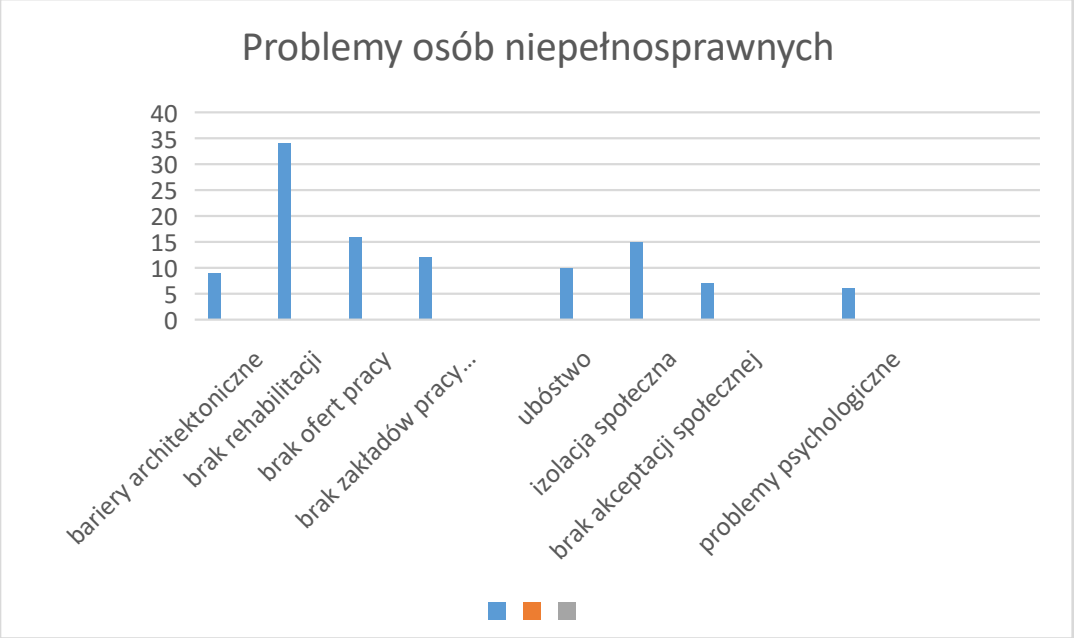
Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 24. Jakie problemy zdaniem ankietowanych spotykają osoby starsze z terenu gminy

W opinii ankietowanych problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są samotność (62%) i choroby wieku podeszłego (42%), niepełnosprawność (36%) oraz brak dostępu do lekarza geriatry (32%).

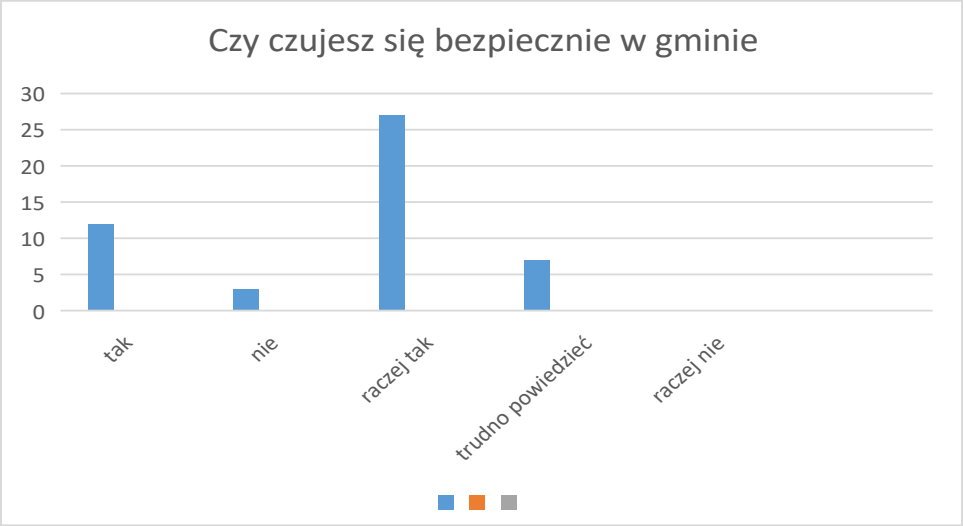
Wykres 25. Jakie problemy zdaniem ankietowanych dotykają osoby niepełnosprawne z terenu gminy

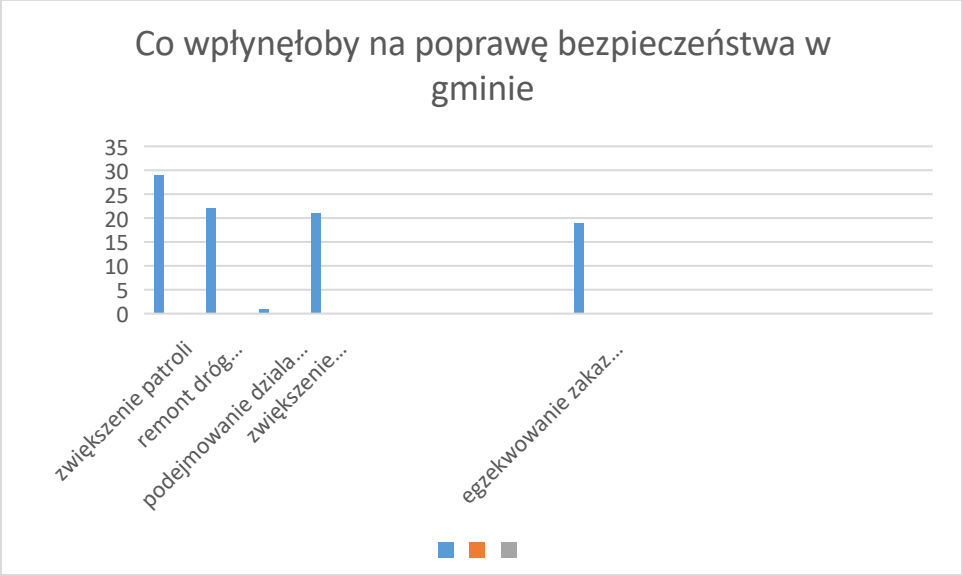
Do problemów, które najczęściej dotykają osoby niepełnosprawne w gminie, respondenci zaliczyli utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (68%) i brak odpowiednich ofert pracy (32%), a następnie izolacja społeczna (30%) oraz ubóstwo (20%).

W kolejnych pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 26. Bezpieczeństwo w gminie

Wykres 27. Co zdaniem mieszkańców może wpłynąć na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

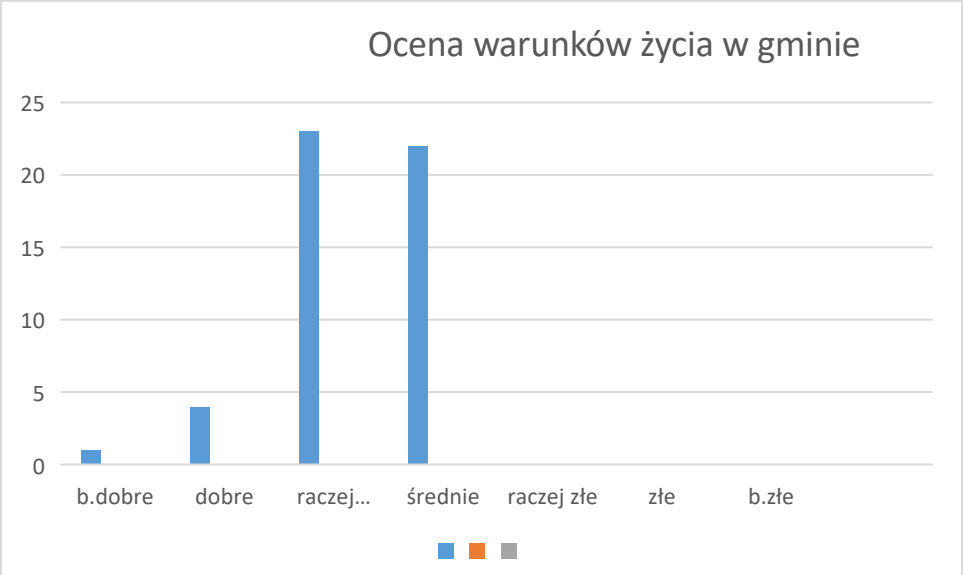
Ponad 78% ankietowanych stwierdziło, że czuje się raczej bezpiecznie, bądź bezpiecznie na terenie gminy. Odmienną opinię wyraziło jedynie 6% badanych, a 14% badanych nie ma zdania na ten temat.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (38%),zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 12%) oraz osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (42%).

Zdaniem ankietowanych na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłoby: zwiększenie liczby patroli policyjnych (58%), remont

dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (44%), zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (42%) oraz skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (38%).

Wykres 28. Jak ankietowani oceniają warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (46%) stwierdziło, że warunki życia w gminie są raczej dobre. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili ci, którzy wskazali że warunki życia są średnie(44%).

13. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Na potrzeby niniejszego dokumentu analiza została przeprowadzona w następujących obszarach: 1. Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność, 2. Rodzina, dzieci i młodzież, 3. Uzależnienia i przemoc w rodzinie, 4. Starość i niepełnosprawność, 5. Kapitał społeczny i aktywność obywatelska.

Obszar: Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność

Mocne strony	Słabe strony
▪ bardzo dobra infrastruktura gospodarcza i komunikacyjna w gminie ▪ podejmowanie prób pozyskania inwestorów mogących stworzyć w gminie nowe miejsca pracy ▪ upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, a także o usługach poradnictwa zawodowego i dostępnych szkoleniach ▪ diagnozowanie problemu bezdomności ▪ informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy ▪ standaryzowanie usług świadczonych osobom bezdomnym ▪ zapewnienie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności ▪ w razie potrzeby kierowanie osób bezdomnych do placówek zapewniających schronienie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób bezdomnych	▪ niedostatek miejsc pracy w gminie; brak nowych zakładów pracy oraz niewielka liczba lokalnych przedsiębiorców ▪ niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych w gminie, brak lokali socjalnych ▪ brak podmiotów ekonomii społecznej w gminie
Szanse	**Zagrożenia**
▪ istnienie potencjału inwestorów w regionie ▪ możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ dostęp do europejskich rynków pracy	▪ postępujące zjawisko ubożenia mieszkańców gminy ▪ utrzymujący się poziom bezrobocia w gminie połączony ze zjawiskiem dziedziczenia bezrobocia ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież; migracja ludzi młodych za pracą ▪ mała aktywność wśród społeczności

	lokalnej w poszukiwaniu zatrudnienia ▪ mały potencjał w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych ▪ rosnąca liczba osób zagrożonych bezdomnością i wymagających schronienia ▪ niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych

Obszar: Rodzina, dzieci i młodzież

Mocne strony	Słabe strony
▪ dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej w gminie ▪ odpowiednia dostępność do szkoły podstawowej w gminie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży ▪ dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego	▪ niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminie ▪ niezadowalająca dostępność opieki medycznej w gminie
Szanse	**Zagrożenia**
▪ skoordynowane działania instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież ▪ liczne w regionie organizacje pozarządowe działające w gminie na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży ▪ wzrost zainteresowania wolontariatem wśród dzieci i młodzieży	▪ utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie ▪ brak warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej

Obszar: Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Mocne strony	Słabe strony
▪ prowadzenie wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów	▪ brak grup wsparcia

alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ podejmowanie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w szkołach w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ podejmowanie działań w ramach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ dostęp do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy ▪ dostęp do wsparcia psychospołecznego i prawnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie	
Szanse	**Zagrożenia**
▪ zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat problemów uzależnień i przemocy ▪ niewielka liczba osób i rodzin wymagających interwencji z powodu przemocy w rodzinie i objęcia działaniami interdyscyplinarnymi ▪ niezwiększająca się liczba osób wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia oraz objęcia działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	▪ niska liczba osób wyleczonych z uzależnień ▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej

▪ możliwość skorzystania ze wsparcia Zakładu Opieki Zdrowotnej Centrum Psychiatrii w Malborku, Oddziałów Leczenia Uzależnień w Szpitalach w Starogardzie Gdańskim, Prabutach i Fromborku oraz Ośrodka Pomocy Dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem w Elblągu ▪ funkcjonowanie w regionie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie	

Obszar: Starość i niepełnosprawność

Mocne strony	Słabe strony
▪ informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o dostępnych formach wsparcia ▪ dysponowanie wystarczającą liczbą pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom starszym i niepełnosprawnym ▪ odpowiadająca potrzebom osób starszych infrastruktura techniczna w gminie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	▪ brak w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (klub seniora, dzienny dom pobytu, środowiskowy dom samopomocy) ▪ niewielka skala działań prozdrowotnych dla osób starszych ▪ nieodpowiedni dostęp osób starszych do opieki geriatrycznej w gminie ▪ niewielkie możliwości kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej ▪ niedostępność kształcenia integracyjnego w gminie ▪ brak bazy rehabilitacyjnej w gminie
Szanse	**Zagrożenia**
▪ możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny ▪ dobra dostępność domów pomocy społecznej ▪ zwiększający się udział osób starszych	▪ zwiększająca się liczba osób starszych i niepełnosprawnych w gminie ▪ niezadowalający poziom życia osób starszych ▪ istnienie barier utrudniających

w działaniach prozdrowotnych ▪ brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych ▪ wzrost społecznej akceptacji dla osób niepełnosprawnych ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych niepełnosprawnych	codzienne życie osobom niepełnosprawnym ▪ występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych

Obszar: Kapitał społeczny i aktywność obywatelska

Mocne strony	Słabe strony
▪ dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w GOPS-ie ▪ odpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych ▪ posiadanie wiedzy na temat problemów społecznych występujących w gminie ▪ informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych	▪ nieodpowiednio rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie
Szanse	**Zagrożenia**
▪ świadomość roli i potrzeb sektora pomocy społecznej wśród władz gminy ▪ istnienie w gminie organizacji pozarządowych ▪ włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe ▪ aktywne uczestnictwo mieszkańców gminy w rozwiązywaniu lokalnych	▪ zwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej ▪ popadanie w rutynę i doświadczanie syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej ▪ niekorzystny wizerunek sektora pomocy społecznej

problemów społecznych	

14. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Stare Pole, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- ubóstwo powodowane bezrobociem, które w głównej mierze dotyka osoby młode, z niewielkim stażem pracy lub bez doświadczenia zawodowego,
- niekorzystne zmiany demograficzne powodujące postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, a tym samym zwiększające ryzyko chorób i niepełnosprawności,
- przeżywanie przez rodziny trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co m.in. wymaga zapewnienia im szerszego wsparcia ze strony asystenta rodziny,
- problemy alkoholizmu i przemocy domowej, wymagające kontynuowania działalności profilaktycznej i zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia,
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, zwiększenie dostępności opieki specjalistycznej, w tym geriatrycznej oraz usług rehabilitacyjnych,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego,
- rozwijanie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz podejmowanie na szerszą skalę współpracy z sektorem pozarządowym przy realizacji zadań z zakresu polityki społecznej.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2021-2026. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy:** wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukującym pracy, udzielanie pomocy zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością, a także usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.

2. **Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju oraz podnoszenie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego w gminie:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
3. **Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego:** doskonalenie sektora pomocy społecznej oraz wspieranie organizacji pozarządowych i rozszerzanie z nimi współpracy.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Stare Pole w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026 jest ***aktywizowanie i wspieranie mieszkańców gminy zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, wzmacnianie rodzin oraz dążenie do integracji społecznej.*** Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.	**Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy**
Cele operacyjne:	1. Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukującym pracy. 2. Udzielanie pomocy osobom zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością. 3. Usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym

	w oparciu o kontrakt socjalny. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej osobom dotkniętym bezrobociem, długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością. 4. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnych. 5. Podejmowanie działań w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy, m.in. promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, przygotowywanie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów. 6. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w gminie. 7. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom bezrobotnym.
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami ubogimi, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych. 2. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych. 3. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością – prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego, w razie potrzeby opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz zapewnienie schronienia. 4. Wsparcie finansowe i rzeczowe (w tym w formie gorącego posiłku) osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej; podejmowanie współpracy z Bankiem Żywności w Tczewie. 5. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz czasu wolnego. 6. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem. 7. Dążenie do powiększenia w gminie zasobów mieszkań komunalnych oraz tworzenie mieszkań socjalnych. 8. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z Kościołem.
Kierunki działań do celu operacyjnego 3.	1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. 3. Uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla

	osób z zaburzeniami psychicznymi. 4. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie klubu seniora. 5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, poszerzeniu oferty rehabilitacyjnej i dostępności sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia. 6. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, w tym z Zakładem Opiekuńczo-Leczniczym w Sztumie, Środowiskowym Domem Samopomocy w Jegłowniku. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.
Czas realizacji	Lata 2021-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ponadgimnazjalne spoza gminy, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, pracodawcy, noclegownie i schroniska spoza gminy , Bank Żywności w Tczewie, instytucje rządowe, placówki ochrony zdrowia, w tym Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Sztumie, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki wsparcia, w tym Środowiskowy Dom Samopomocy w Jegłowniku, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowej, kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).
Prognoza zmian	▪ usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, ▪ wzrost aktywności gospodarczej w gminie, ▪ większa aktywność zawodowa mieszkańców, ▪ poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, ▪ łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, ▪ efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,

	▪ wyższy standard świadczonych usług, ▪ lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, ▪ dostęp do kształcenia integracyjnego, ▪ wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 2.	**Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju oraz podnoszenie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego w gminie**
Cele operacyjne:	1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju. 2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. 3. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. 4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Zatrudnianie asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. 3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników GOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny. 4. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego. 5. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowujących dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego. 6. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci. 7. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego i rozwój uzdolnień i zainteresowań, organizowanie wypoczynku. 8. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie świetlicy socjoterapeutycznej. 9. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in.

	poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych. 10. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 11. Zacieśnianie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodziny i dziecka w gminie, w tym pomiędzy placówkami oświatowymi i kulturalnymi, jednostkami pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policją, sądem rejonowym i kuratorami sądowymi, organizacjami pozarządowymi i kościołem.
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, m.in. poprzez podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie punktu konsultacyjnego oraz zacieśnienie współpracy z placówkami leczenia uzależnień działającymi poza gminą. 2. Poprawa dostępności wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie. 3. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży. 4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 5. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 6. W razie konieczności zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. 7. Kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. 8. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. 9. Rozszerzanie i podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.
Kierunki działań do celu operacyjnego 3.	1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz usług specjalistycznych, w tym opieki geriatrycznej oraz rehabilitacji. 3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami. 5.Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia

	psychicznego.
Kierunki działań do celu operacyjnego 4.	1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów. 2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie). 3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie. 4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości. 5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.
Czas realizacji	Lata 2021-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki przedszkolne i oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Malborku, szkoły ponadgimnazjalne spoza gminy, placówki ochrony zdrowia, placówki leczenia uzależnień, w tym Oddziały Leczenia Uzależnień w Szpitalach w Starogardzie Gdańskim, Prabutach i Fromborku oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Psychiatrii w Malborku, ośrodki wsparcia, w tym Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny „Na Skarpie" w Malborku oraz Ośrodek Pomocy Dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem w Elblągu i Malborku, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	▪ niższy odsetek rodzin zmagającymi się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ▪ podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, ▪ skuteczniejsze wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci, ▪ podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych

	i dzieci mających problemy w nauce, ▪ wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających, ▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego trybu życia, ▪ lepszy dostęp do opieki zdrowotnej oraz wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, ▪ obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ▪ ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, ▪ wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ▪ bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 3.	**Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego**
Cele operacyjne:	1. Doskonalenie sektora pomocy społecznej. 2. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz rozszerzanie z nimi współpracy.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadrę GOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach oraz zapewnienie dostępu do superwizji. 2. W razie możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 3. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy. 4. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez stronę internetową GOPS-u. 5. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 2. Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 3. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania. 4. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych. 5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy

	do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
Czas realizacji	Lata 2021-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.
Partnerzy w realizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	▪ większe kompetencje kadr pomocy społecznej, ▪ wyższa jakość świadczonych usług, ▪ rozwój aktywności mieszkańców, ▪ zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, ▪ rozmaitość form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Pole na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów.

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Pole na lata 2021-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu. Sformułowane w dokumencie kierunki

działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii, które obejmują szacunkową wielkość wydatków na jej realizację w kolejnych latach.

Tabela 19. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2026

2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.
8 700 000	8 900 000	9 000 000	9 100 000	9 200 000	9 300 000

*środki finansowe zaplanowane i prognozowane w budżecie gminy na realizację zadań z zakresu polityki społecznej
Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Środki finansowe na realizację zadań z zakresu polityki społecznej będą ujmowane corocznie w uchwale budżetowej Rady Gminy.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych, polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony

o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Cel strategiczny 1.:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba opracowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych,
- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z klubu seniora,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba dzieci do nich uczęszczających,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 3.:

- liczba pracowników GOPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,

- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019 12

Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2017/2019 18

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie w latach 2018-2020 20

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w latach 2018-2020 21

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 roku 22

Tabela 6. Przestepstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców w latach 2014-2018… 23

Tabela 7. Przestepstwa stwierdzone przez Policję na terenie gminy Stare Pole w latach 2015-2019 24

Tabela 8. Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w latach -2018-2020 25

Tabela 9. Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - rok 2018 – 2020 26

Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia za sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Stare Pole 27

Tabela 11. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2020 roku 39

Tabela 12. Wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej w gminie w latach 2017-2020 39

Tabela 13. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2018-2020..... 36

Tabela 14. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2018-2020..... 38

Tabela 15. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020 …39

Tabela 16. Instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać i korzystają jej mieszkańcy.....39

Tabela 17. Organizacje pozarządowe w gminie w 2020 roku.....42

Tabela 18. Warunki życia w gminie.....43

Tabela 19. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2026.....66

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019 10
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019 10
Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019 12
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2013.....12
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) 13
Wykres 8. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019.....15
Wykres 9. Stopa bezrobocia w powiecie malborskim,w województwie pomorskim i w kraku w latach 2017-2020 16
Wykres 10-11. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku,czasu pozostawania bez pracy,stażu pracy i poziomu wykształcenia.....17
Wykres 12. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2018-2020 29
Wykres 13. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2018-2020 udzielono pomocy i wsparcia.....34
Wykres 14.Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenia.....34
Wykres 15.Osoby i rodziny w gminie,którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie pieniężne 34
Wykres 16. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie niepieniężne 34
Wykres 17. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 35
Wykres 18. Jaki zdaniem ankietowanych jest poziom bezrobocia w gminie.....45
Wykres 19. Jaki zdaniem ankietowanych jest problem bezdomności w gminie.....45
Wykres 20. Jaka zdaniem ankietowanych jest skala problemu uzależnień na terenie gminy.....46
Wykres 21. Jaki rodzaj uzależnień zdaniem ankietowanych występuje na terenie gminy.....46
Wykres 22. Na jakie negatywne zjawiska społeczne narażone są dzieci młodzież z terenu gminy 47
Wykres 23. Czy zdaniem ankietowanych w ich otoczeniu występuje przemoc w rodzinie.....48

Wykres 24. Jakie problemy zdaniem ankietowanych spotykają osoby starsze z terenu gminy……48
Wykres 25. Jakie problemy zdaniem ankietowanych dotykają osoby niepełnosprawne z terenu gminy ……49
Wykres 26. Bezpieczeństwo w gminie ……50
Wykres 27. Co zdaniem mieszkańców może wpłynąć na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ……50
Wykres 28. Jak ankietowani oceniają warunki życia w gminie ……51